

Taxa postalá
plátite in num.
No. 224713-929.

Szerkesztőség
és kiadóhiva-
tal: Cluj, Str.
Baron L. Pop
16. Telefon: 9-77. Előfizetési árak:
Havonta 110, negyedévre 320, fél-
évre 600, egészévre 1200 lei. Kül-
földre: Havonta 2, negyedévre 6,
félévre 12, egészévre 20 dollar. Hir-
detések díjazásáért. Az „UJ
KELET” az erdélyi és bánági
csődöség egyetlen napilapja. Cik-
keink utánnomását csak a for-
rás megjelölésével engedjük meg.

UJ KELET

ZSIDÓ POLITIKAINAPILAP

Bérmertelen
leveleket nem
fogadunk el.
Kéziratok
megőrzését és visszaküldését nem
vállaljuk. Főszerkesztő dr. Marlon
Erné. Felelős szerkesztő Jambor
Erenea. Bukaresti szerkesztő Há-
szegi Ernő. Str. Matei Milia 2.

Csütörtök, 1934 április 19.

5694. ÉV IJAR 4. XVII. ÉVF. 87 SZÁM.

A lengyelek marsallja

Ha valóban bizonyul az a genfi po-
litikai körökben terjesztett híradás, mely
szerint Pilsudski marsall megegyezett
Hitlerrel, akkor ez a tény kiváltképpen
alkalmas arra, hogy a lengyel diktátor
jellembeli nimbuszát a'aposan megte-
pázza.

Mert ne felejtjük, hogy Lengyelország
felszabadítása kizárólag a franciák, első-
sorban pedig ama franciák műve volt,
akiknek balföldi sárga miatt ma Pilsudski
ki marsall az egész francia demokráciát
szeretné megtorpedózni.

Ha a világháborúban a német menta-
lítás győzött volna, az a mentalitás, amely
ma éppen a Pilsudskival barátkozó
Hitler képvisel legtekélyesebben, ugy
ma Lengyelország az orosz cárizmus el-
nyomása helyett a német szoldateszka
jármában nyögne — és Pilsudski mar-
sall minden valószínűség szerint nem a
lengyel fasizmus „eszmevilágának” hor-
dozója volna, hanem Varsóban, vagy
Krakkóban tovább szerkesztené a socialis-
ta napilapját, esetleg mint veszedelmes
marxista, valamelyik hitleri koncentrá-
ciós táborban elmélkedhetne a hitleriz-
mus magasabbrendűségéről.

De, ha nem is bizonyulnának valóban
a Hitler és Pilsudski meleg barátkozá-
sáról szóló hírek, maga az a körülmény,
hogy Lengyelország bizonyos megegye-
zésre lépett a hitlerista Németországgal;
különös, sőt érthetetlen szintben tünteti fel
a mai Lengyelország vezető politikusait,
elsősorban Pilsudski marsallt.

Mindenekelőtt mérhetetlen politikai ér-
zeletelenségre vall az a feltételezés, hogy
Hitler militarizmusa ténylegesen életre
tel volna a lengyel korridor megszünteté-
sének tervét és Lengyelországgal szem-
ben őszinte barátsággal van élve.

Lengyelország mai területi integritá-
sát egyedül és kizárólag a francia-orosz
kiszántsant világpolitikai koncepciója bi-
ztosíthatja, a békeszerződésnek érint
hetetlenségének elvi alapján áll és egye-
dül rendelkezik olyan katonai és gazda-
sági erővel, amelyek a német imperia-
lizmus esetleges támadását kivédhetik.

Lengyelország politikusai tehát, élükön
a fasiszta tüzzel játszó Pilsudski
marsallal veszedelmes játékok őrnek ak-
kor, amikor a német fasizmussal való
barátkozás és a még nagyon is ellentétes
erőjű francia demokráciával való új-
huzás kedvéért a fiatal, felszabadult or-
szág külpolitikai helyzetét és stabilitását
kockáztatják.

Pilsudszinak komolyan szemére lehet
vetni, éppugy mint Mussolininak, hogy
elárulta a forradalmi multját és ellen-
forradalmár lett belőle. Am az íyessmit
az emberek vagy megbocsátják, vagy
ami ezzel egyenlő: elfelejtik.

Az azonban, amit Pilsudski ma mű-
vel, nehezen lehet megérteni. Egyéni
szimpátiák és egocentrikus szenvedélyek
szakmányiul dobni oda egy egész ország
biztonságát és nyugalomát: csak kalandor-
természetek tarthatják elfogadható visel-
kedésnek.

Barhou francia külügyminiszter var-
sói látogatása alkalmával minden bizony-
nyal kell érdeklő és kell elokvenóval
fogja megmagyarázni a lengyelek mar-
salljának, hogy veszedelmes utra tévedt
és amennyiben ezen az úton tovább akar
haladni, szemben fogja magát találni Eu-
rópa igazi hatalmasaival.

Gimnázista gyilkosok

Az élet csinálja az irodalmat? Vagy
talán az irodalom az életet?
Természetesen, az első kérdésre lehet
csak határozottan igennel felelni.

De az, ami Bukarestben történt, a má-
sodik kérdésre határozottan kimondott
nem” kategorikuságát tompítja le.
Circulus viciosus.

Mert az bizonyos, hogy Dinescut, a fia-
tal rablógyilkost és Hjosarcu bűntársát
az irodalom termelte ki és tette rabló-
gyilkossá. A ponyvairodalom, a rém-
regény és az a mai erkölcsi színvonal,

Interpellációk napja a kamarában

**Egy le nem szállított tengeralattjáróról, a kompiotról, a
gimnázista gyilkosokról és a cukorkérdésről
interpelláltak a képviselők**

Bucuresti, április 18. A kamara szer-
dai ülésén Seisanu panasolja, hogy
egy olasz hajógyárban tengeralattjáró-
rót rendelt Románia, amelyért 1300
millió lejt ki is fizettünk, a hadihajót
megsem szállították le eddig. Felvilá-
gosítást kér, mi az oka a késedelem-
nek? Vagy van szükség a tengeralatt-
járóra és ha szükség van, akkor hozás-
sák végre el, vagy nincs és akkor mi-
nek rendelték?

Cazan liberális az amortizációs pénz-
tár igazgatója, Leon ellen panaszkodik,
aki tulsokáig elintézetlenül hagyja az
aktákat.

Nestor liberális kéri, hogy a köz-
igazgatási állásokra csak jogvézett
ifjakat nevezzenek ki, hogy a diplomá-
sok munkanélküliségén ezzel enyhítse-
nek.

Petrescu alezredes, radikális paraszt-
párti foglalkozik a legutóbbi komplott
vádlatával, amelyből kitűnik, hogy az
állambiztonsági szolgálat nem a legmeg-
felelőbben működött. Hogyan lehetséges,
hogy Pop Ioan belügyi alminiszternek
sőt Vaída miniszterelnöknek jelentést
tettek a mozzalomról, mégis nyugodtan
tanácskozhattak bodegakban és kávéhá-
zakban a vádlottak, anélkül, hogy kellő-

en ellenőrizték volna őket. Gondolni is
szörnyű arra, mi történhetett volna, ha
egy őrmester nem árulja el a készülő
bűneseleményt. Miért hagyták ezeket a
dolgokat és a gyanúsítottak ártalmatlan-
ná tételét az utolsó pillanatra. Ez okoz-
ta azután, hogy riasztó hírek terjednek
el szükségtelenül, amelyek annyi kárt
okoznak. Ha nem kap megnyugtató vá-
laszt, akkor interpellálni fog.

Popa dr. liberális a Popovici-féle gyil-
kosságból szeretné a tanulságokat je-
vonatni. Kívánja, hogy az iskolákban tart-
sanak minél gyakrabban értekezleteket,
amelyeken külföldi mintára a szülők és
tanárok kiscserélnék véleményüket a gyer-
mekekről. Kevesebbet sportoljanak a ta-
nuók, többet olvassanak, de ne pornogr-
rafiáljanak.

Serdici nemzeti parasztpárti kéri a
cukorügyben bejelentett interpellációjá-
nak napirendre tűzését.

Constinescu népjóléti miniszter beter-
jeszti a tüdővész elleni küzdelem hatá-
lyosabbá tételéről szóló törvényjavaslatot

A kamara ezután megszavazta a köz-
oktatásiügyi törvény módosítását, majd
Pop-Celciu és Goldis özvegyeinek kegy-
díját és megkezdte a szakkamarákról
szóló törvényjavaslat vitáit, amelyhez
Deleanu georgista szólat fel.

Călinescu volt belügyi alminiszter kimagyarázkodott Kolozsváron...?

Miért járt Vaída Sándornál Armand Călinescu?

Cluj-Kolozsvár, április 18. Ma reggel
félkilenc órakor Kolozsvárra érkezett
Armand Călinescu, a nemzeti paraszt-
párti kormány volt belügyi alminisztere,
aki a délelőtti folyamán hosszú látogatást
tett Vaída Sándornál. A bukaresti lapok
szerint Călinescu a nemzeti parasztpárt
jelenlegi elnökének, Ion Mihalachenak
egy fontos üzenetet továbbított.

Egy másik verzió szerint Călinescu
azért jött Kolozsvárra, hogy kimagyaráz-
kodjék Vaída Sándor előtt azon para-

menti beszédével kapcsolatosan, amelyet
az államvédelmi törvény vitája alkalmá-
val tartott. Ebben a beszédben Călinescu
élesen támadta azokat a politikusokat,
akik nyíltan vagy titokban segítségére
voltak a Vasgárdának. Hír szerint Vaída
Sándor a beszédnek ebben a passzusá-
ban egy többe között az ő személye
ellen is irányított támadást is látott és
Călinescu szükségesnek látta, hogy meg-
magyarázza beszédének tényleges értele-
mét.

mely előtt az emberi élet nem szentség
többé, hanem politikai vagy személyi
gyűlölködések, becsúgyak és előre-
könyölések pelyvéje.

De Dinescu táblabíró drámája maga
az élet. Egy megrázó, meghökkentő élet-
darab, mely beilleszthető a drámai műfaj
formáiba, felépítésébe, megrázó erejébe.

Dinescu táblabíró: a hős. A bírói esz-
me, az igazság nagy hitében meggyökere-
dett tisztultság megtestesítője. Dă-
nescu: a bíró, aki harcrakel az apávti.
Bírónak és apának lenni: talán egyfor-
mán nagy és szent dolog. De amikor egy
és ugyanazon lélekben az apa szembe-
kerül a bíróval: ez a legmegrázóbb drá-
mai konfliktus.

Könnyes megindultsággal lehet csak
ránézni a fiura: a harmadik fiura, Jeles
tanuló! Milyen boldogság a polgári apa-
nak! Ha rakoncátlanokdók is: meg kell
neki bocsátani, hiszen az ország első
középskólájában jeles tanuló. Egy év
mulva érettségizik: ki tudja, még mire
viheti...

Negyven év: óriási idő! Ennyi válaszf-
ja el az apát a fiútól. Akkor talán még
nem voltak Nick Carter regények a vilá-
gon.

Negyven év távolságába nem láthat
bele Dinescu, a táblabíró. És a gyermeke
embert gyilkolt. Pénzért. És ekkor meg-
kezdődik a vívódás az apa lelkeben. Sze-

retheti-e az apa azt a fiut, aki gyilkol?
Szeretné kell, mert azért a fia, hogy
szerezze.

Es a bíró?
Lehet-e cinkos a bíró a gyilkosnak
még akkor is, ha a gyilkos a fia?

Egy megtört ember: megtört bíró és
megtört apa, bekopogtatott a főváros
rendőrprefektusához...

Egy megtört bíró, aki tudja, hogy ha
gyilkosság megtörtánul marad, akkor
valami hiányzik az élet egyensúlyából.
Aki tudja, hogy bíróság elé kell állítani
a gyilkost és ennek a bíróságnak a gyil-
kost el kell ítélnie. Akármilyen gyilkolt,
akármilyen halálos tette az akaratát.

Egy ember, aki lehullott az örök igaz-
ságosság számolyához és egy fáradt lel-
ket iehelt oda... Örök mementóul. Hogy
minden büntetlenül hagyott emberölés,
lett legyen az bármely félrecsúszás: po-
litikai vagy kriminológiai okokból fa-
kudó, újabb gyilkosságot hoz maga után.

Es ezért a megtört ember nem kap más
ellenőrzőhatást, csak a társadalom saj-
nálását és fájdalomteli elismerését.

Nincs az az embertelen szörnyett,
melyből nem emelkedne ki valami egészen
mely, egészen megrázó emberi tragédia.
Dinescu táblabíró tragédiája az egyet-
len fénylő pont, mely felemelkedik a
bűntett fölé, mely minden apa arcát el-
homályosította ebben az országban.

VILÁG TÜKRE

Uj török írásjegy és uj török kultura

Törökország az újabb időkben kultu-
rális téren is forradalmasítja az álla-
mot. A cél az, hogy Törökország az
európai államok kulturkörébe jusson,
az eszköz pedig a latin írásjegy, mely-
nek eddigi pályafutásáról most számol
be a török kormány.

A mozgalom elindítója a török nép-
párt volt: az a szélső csoport, amely
az új-török mozgalomból alakult és
amely megalapítója volt a török köz-
társaságnak. A török írás nem ismer
magánhangzókat és olyan mássalhang-
zókat is, amelyek több hangzót fe-
jeznek ki. Az írást nagyon megnehezi-
tette ez a betűrendszer, de mégjobban
az olvasást. A török írás alapjában
valami rajzféle volt és a nyomdai mun-
kások joggal voltak a legintelligensebb
elemei a török népek. A szedőszekré-
nyek rekeszeinek ezreiből kellett össze-
állítaniok a szedést. Nyomdáznak len-
ni Törökországban nagy emlékező ké-
pességet és egyéb tehetséget igényelt.
Nem hiába kerültek ki ebből a szakma-
ból az új Törökország politikai és iro-
dalmi nagyságai.

Az írás azonban nem arra való,
hogy egy elenyészően kicsiny réteg
memóriáját élésítse. Az írás arra kell,
hogy azon át minél szélesebb körben
terjedhessenek a gondolatok. A kompli-
kált török írás akadályos volt annak a
rendszernek, amely a nép fejlődését ir-
ta zászlajára, meg kellett tehát változ-
tatni, akár erőszakkal is. Erre az erő-
szakra azonban nem volt szükség. 1928-
ban a nagy török nemzetgyűlés szava-
zást rendelt el arról, hogy kivána-
tos az arab betű eltörlése az iskolák-
ból és a hivatalokból. A szavazás a
kormány terve mellett döntött, mire a
közoktatásiügyi miniszter külön bizotti-
ságot jelölt ki a kérdés tanulmányozá-
sára és javaslatok előterjesztésére. Az
újságok szívesen fogadták a tervet és
Kemal pasa, a török köztársaság el-
nöke, 1928 augusztus 9-én kijelentette
a néppárt egyik gyűlésén, hogy meg-
kell szabadítani Törökországot ettől az
írásról, amely „vaspántszérien abron-
csolja az emberek koponyáit.”

Minden török polgár hazafias köte-
lességévé tették az új betűk tanulását
és azt, hogy másokat is avassanak bele
a latin írásjegyekbe. Ettől az időtől
számítják a törökök kulturájuk
modern megújódását. A latin abc érde-
kében lázas propaganda indult meg és
a sztambuli Dolma Bagese, a szultá-
nok egykori palotája, átváltozott isko-
lává. A minisztertől kezdve a cipőtisz-
titóg, a tanártól a hordárig, mindenki
eljött a kurzusokra, hogy megtanulja
a latin betűket, amikre azután otthon
az asszonyokat és a kisgyermeket is
kioktatják. 1929 óta már az összes új-
ságok és az összes hivatali közlések la-
tin írással jelennek meg. A régi írás-
jegyek és azok tartozékai, a betűönt-
vények és klisék bekerültek a muzeum-
mokba.

Ez azonban csak kezdete volt a nagy
átalakulásnak. Meg kellett alkotni a
török nyelv latin írású szótárát. Előbb
egy magyarzó szótárt, azután pedig
egy török francia szótárt készítettek
állami támogatással. A török magyará-
zó szótár felöleli az ország minden vi-
dékén használt szókincsét. Egyben pe-
dig kimondották, hogy az idegen sza-
vakat lehetőleg törökösen írják és mi-
nél kevesebbet használjanak belőle. A

sztabuli egyetemeken külön bizottság dolgozik az idegen szavak törökösítésén.

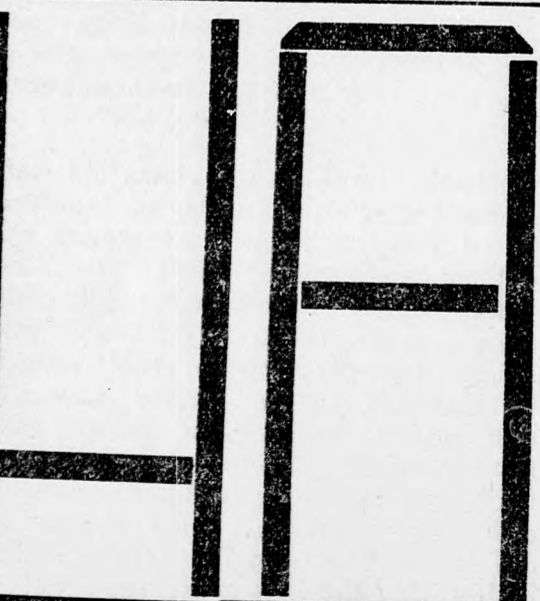
A mozgalomnak újabb komoly tudományos eredményei is keletkeztek. A tudósok ugyanis a reformok kapcsán erősebben foglalkoznak a török nyelv eredetével és kutatásuk során olyan felfedezésekre bukkantak, amelyek arra engednek következtetni, hogy a török nyelv, nem úgy, mint ahogy eddig hitték, árja eredetű, hanem sémita gyökerekből keletkezett.

Megindult azonfelül az idegen irodalomnak törökre való átültetése is. Eddig a kulturális életnek ez a fontos ága majdnem ismeretlen volt a török irodalomban. Egyelőre azonban nem európai, hanem arab és perzsa műveket fordítanak. Ezzel mintegy meg akarják szemléltetni a török népek, hogy kulturális életük Keletnek köszönhető, nem a Nyugatnak. Egy új lexikont is terveznek, amely főleg a török történelem modern feldolgozását célozza. De ezenkívül természetesen az összes tudományágak rendszeres ismertetését is fel fogja ölelni a hatalmas mű. A török akadémia fogja a könyvet elkészíteni, egyes részeit francia nyelven is. Ezek a részek történeti és folklórisztikus vonatkozásuk lesznek. A cél, hogy a külföld is ismerje meg a török nép olyan sajátosságait, amik külföldi előtt eddig ismeretlenek voltak.

Párhuzamosan ezzel a mozgalommal, a kultusz nyelve is megváltozik. A templomokban eddig arab nyelven imádkoztak, amióta azonban a latin betűk használatát vezették be, az imák nyelvét is megváltoztatták. A templomokban ma törökül imádkoznak. Sok új könyvet hoztak piacra a néhány év alatt, de még mindig nagy a szükséglet, annyira, hogy Párizsból két betűöntődét is hoztak Törökországba. Egyet Angorába, egyet pedig Sztambulba. Az állami nyomdát teljesen modernül szerelték fel. Amióta latin betűkkel nyomják a lapokat, több újság is jelenik meg, főleg szakmai és irodalmi újságok. A török színészet, mely nagyon primitív, kezd fellendülni; a kultuszminisztérium azt tervezi, hogy rövidesen színi akadémiát állít fel, amelynek élén francia tanerőket fog alkalmazni.

Az írásjegy megváltoztatása ime egy népek egész kulturáját változtatta meg.

A tiszaszilári vérvád, Eötvös Károly örökbeszű műve „A nagy per, mely ezer éve folyik s még sincs vége” 3 kötet, 1000 oldal 500 lej helyett most 99 lej Lepagenál Chij. Kérjen ingyen „Judaica” jegyzéket Lepagétól.

butorait

tőlünk vásárolja, 3 előnye van:
1. Minőségben elsőrendűt kap!
2. Otthona izléses lesz!
3. Készpénzért nagyon olcsón és hitellel is kedvező feltételek mellett vásárolhat!

SZEKELY és RETI
Butorgyár R. T.
Târgu-Mureș, București, Brașov.

Select Muzgó

WILLY FORST és LIANE HAYD

Select Muzgó

kiváló művészjár legújabb szenzációs filmje:

FŐHERCEGNŐ TITKÁRJA

a szezon egyik legjobb operettje, zenéjét szerelte: RALPH BENATZKY. Monopol Phöbus-film.

„Egy batyukkal megrakott paraszt” a munteniai személyvonat első osztályán

Beszélgetés Mihalacheval Craiova és Bukarest között a személyvonat folyosóján

București, április 18. (Az Uj Kelet tud.) Craiova és Titu között Leordeni állomáson csak néhány pillanatig áll a zsufojt személyvonat. Két utas száll fel az elsőosztályba: Mihalache és a felesége. Mindketten munteniai nemzeti viseletben. Fentebb kosarakban és átalvetőkben jóillatú zöldséget és egyéb falusi finomságokat hoznak magukkal, valószínűleg bucaresti ismerősök számára. Az ország volt belügyi és földművelésügyi minisztere és valószínűleg a közlekedési miniszterelnöke, a folyosón reked, mert felesége akinek gyönyörű ezüsttel átszőtt hosszú fátylát a vonat zsufojtása már-már veszélyezteti, csak úgy kap helyet, hogy mi átengedjük neki a magunkét.

A folyosón a polgári ruhájú újságíró összekerül a parasztviseletű pártelnökkel.

Az újságíró és a politikus közötti kapcsolatokról esik szó. Csodálkozik, amikor mondjuk, hogy az újságírók jórésze őszinte respektussal tekint rá.

— Mert az újságíróknak ez a csoportja örben látja a román demokrácia megtestesítőjét. A mai nehéz időkben ön az egyetlen, akinek személye a közel jövőt illetően még hitet önt a demokrácia barátaiba.

— Kétségtelen — mondja Mihalache — hogy őszinte harcosa vagyok a demokráciának, de nem vagyok egyedül. Kivülem, hál istennek még sokan vannak.

— De ön a legmegingadhatatlanabb. Ön nem fogja elárulni a demokráciát, de mások még az ön legközvetlenebb környezetéből is talán képesek volnának rá. Mihalache hümmög egyet.

Romániában nincs komoly veszedelem

— Romániában nincs és nem lehet komoly veszedelem. A mi parasztunk békes és istenfélő, ragaszkodik a földjéhez, mint a szemévilágához és boldog, hogy megmunkálhatja. Az agrárreform és az adósságok konverziója helyrebillentették a háború által előidézett kiegyensúlyozatlanságot és az ország, böles irányítás mellett, el fog jutni a konszolidációhoz.

— Minden országban vannak nagyra-törő kalandorok, természetesen nálunk is akadnak. De ezeknek nincs mélyebb gyökerük a néptömegekben. Felületen mozgó emberkéek ezek, akiknek csak a kávéházi pietyka tulajdonit nagyobb fontosságot.

Mihalache kihajol az ablakon és a friss tavaszi napsütésben éledő dombokra mutat.

— Látja, ott abban a nyeregben azt a néhány apró, fehér foltot? Az a falu Dobresti. Most elhagyik a vonat, mindjárt látja fogja az én majoromat. Ott van. Látja? Még a szilvafák is látszanak. Nézze azt a rózsaszínű táblát, az én barackosom most virágzik. Olyan szép napokat tölt el egy ilyen kis fészekben az ember. Valóságos paradicsom Bukarest zajos és szinte gonoszokdó levegője után. Még az újságok sem jutnak el ide. Milyen gyönyörű ez a vidék! Nézze, hogy virágzik minden! Ha egy nyugati országban volna ez a vidék, egészen bizonyos, hogy világhírűvé válna. A magaslat tetejéről egész a Dunáig, Bulgáriáig lát le az ember.

Megérkeznek az újságok

Tituban áll meg a vonat. Újra politikai kapaszkodik fel az elsőosztályú vagon lépcsőjén: Armand Calinescu, volt belügyi alminiszter. A bucaresti reggeli lapokat hozza magával.

— Nos, mi volt Buzăuban? — kérdi

Mihalache. — Én még nem tudok semmit.

— Tessék — nyújtja oda Calinescu Mihalachenak a Dimineata.

Néhány másodperc alatt a nemzeti pa-

ráztpárt elnöke átfutja a buzăni választásokról szóló jelentést. A fejét csóválja és elégedetlenkedve, halkán mondja Calinescunak:

— Gyenge. Egyáltalán nem vagyok meglepődve. Én Lupucra is számítottam.

A volt miniszterek a folyosó végére húzódnak és a párt belső ügyeiről, a Lupu-féle frakció nehézkes beolvadásáról tárgyalnak.

Csak a bucaresti északi pályaudvaron látjuk, hogy közvetlen kocsinok mögé volt kapcsolva Averescu marsall külön vagonja. A néppárt vezérét a magas, szikár és ősz marasesti győzött sok híve várja a Perronnon. A parasztruhás Mihalache batyukkal megrakodva észrevétlenül siet el feleségével Averescu marsall mellett. Mihalachet, a jövő emberét nem várta senki a pályaudvaron.

h. e.

Megmérgezték Calugăru kapitányt?

A temesvári katonai ügyészség elrendelte a váratlanul elhunyt katonai ügyész holttestének exhumálását

Cluj-Kolozsvár, április 18. Néhány nappal ezelőtt beszámolt az Uj Kelet Jon Calugaru kapitány, a kolozsvári hadbírósg katonai ügyésznek hitelen haláláról. A kapitány látogatóba utazott a husvéti ünnepekre Karánsébesen lakó szüleihez, ahonnan azonban nem tért vissza többé. Egynapi ottléte után állítólag tüdőgyulladás támadta meg, amely egy nap leforgása alatt végzett vele. Calugaru kapitányt el is temették Karánsébesen. A temetés után néhány nappal azonban névtelen levél érkezett az ottani katonai ügyész

séghez, amelyben arról értesítik az ügyészséget, hogy Calugaru katonai ügyész nem természetes halállal halt meg, mint azt híresztelték, hanem ismeretlen kezek mérgezték.

A levél alapján két nappal a temetés után az ottani katonai ügyészség elrendelte a kapitány holttestének exhumálását és felboncolását. A hadbírósg képviselőjében Balsanu alezredes katonai ügyész és Victor Filip kapitány jelennek meg úgy az exhumálásnál, mint a boncolásnál.

Uránia Muzgó

Általános közkívánatra vetíti még néhány napig:

Indiánus bosszúja

különleges filmet, melynek főszerepét REX, a csodáló alakítja.

Monopol Sylviáfilm

Dijazni fogják a közönség legsikerültebb rádióüzeneteit a Budapesti Nemzetközi Vásáron

(Budapesti tudósítónktól)

Budapesten már nagyban folynak az előkészületek. A Városligetben épül a vásárváros, 90.000 m² területen folyik a munka. Egymás mellett épülnek a hatalmas „Messe-paloták”. Meglepő új formája van mindegyiknek. Sikerre számít a magyar főváros. Csak május 4-én nyílik meg a Budapesti Nemzetközi Vásár, de a nemzetközi érdeklődés már oly nagy, hogy az idegenforgalom terén is rekorderedményre számíthatnak.

A vásár 50 százalékos utazási kedvezményével Budapestre érkező közönséget számos kedves attrakció várja. A legnépszerűbb közülük az ez évben egészen új rendszer szerint szervezett rádióüzenet-közvetítés. A budapesti stúdió erre a célra ez évben is díszes pavillont állít a vásártérület legforgalmasabb helyén. Az üzenetközvetítésben résztvevő közönség újból itt fog jelentkezni és itt fogja személyesen bementeni azokat az üzeneteket, amelyeket a magyar rádió hatalmas új lakóhegyi leadóállomása fog közvetíteni a világ minden tájára. Az üzenet-közvetítés újítása abban áll, hogy a vásár ez évben naponta a helyszínen azonnal elbírálásra kerül pályázatot ír ki, amelynek keretében értékes díjak kerülnek szétosztásra azok között, akik a pályázati feltételeknek megfelelő ötletes, szellemes, kedves, rövid, velős, újszerű és találó üzenetet mondanak be a mikrofonba. A vásár rádióüzenetközvetítése

iránt e pályázat kapcsán máris oly nagy az érdeklődés, hogy a közönség tömegesen fordul érdeklődéssel a vásár vezetőségéhez, mert jó időben kívánja megtudni azt, hogy a nap melyik óráiban fogja a budapesti rádió a vásáron felállított Stúdió üzenetközvetítéseit továbbítani. Munkatársunknak alkalma volt közvetlenül a rádió vezetőségéhez fordulni, ahol megtudtuk azt, hogy a budapesti rádió programja rendes heti műsorában meg fogja adni azokat az időpontokat, amikor a lakóhegyi állomás közönségesen a május 4—14-ig tartó Budapesti Nemzetközi Vásár látogatóközönségének rádióüzeneteit fogja közvetíteni.

Szobafestőt? Csak Gratz-ot! Telefon 7-49

Str. Memorandului 20.
Str. Filipescu 15.
Str. Saguna 16.

Féregirtás biztos hatással

Bucuresti-Bu

Uj Kelet tud. séghez tartozik rekonstruálás gyilkosságok r letek és a szere sak, Sztereotip lyet egy-két ki kosság alkalma A gyilkos vagy típusok. Nagy teória mindig

Talán éppen a premiszák vicigyilkosság olyan óriási fe diákok szörnyű kosal, akiket országban keres den rendőség sát, tömeges le tek notórius gy ramiák között Két jócsaládból

A másik gyilk csak hatodik osz sabb a dolgában, rossan balfélre o ját felhajtva, ez óajós fiatalembe svenes megjelen nek ki a vele eg édes”. Nem tétel hogy fel tudna hogy meg tudna is „Ionel” (Janes végző rendőrtisztosan vall és nag einkostarsa adata

Gye ban

Megkezdődik a runk menni a ka nappal szokásos. vrradó éjjel a m va volt. Dinescu mutatják nekünk valóban gyerekjá muiva hóseink m és biztos léptek cementlépésen, m tonsági zárral el

Ugy jártak el. török. Megfelelő pár perc alatt f Vaile zár nem re va az ajtót ki k precizebben és a romi per alatt m Az előszobában desen lépél, meg lámpáját, melyne sítókra esik. Ov leszerelik az ö hogy a veszély sötétbe

A zseblámpa seg re. Az előszobábo árba vezet. Kis s al. Az írcasztalo könyvek és egy t a töltőtollat és v fiókjait, de nem t két gyilkos átme sző szoba. Itt ne gyelmüket, csak e han agul vetett v

A munka nehez zát. Dinescu könn zt már kevésbé b kat habozik.

— Az ebédőből keresztiül a halós mástjuk meg.

La Rendőrtisztékkel it haladunk fel esőn, mely közve vetel, ahol a drám megrettenve nézi varelleket és a m érdekes diszitmény ezt teljes világitá gyon keskeny lépő félelemben halad f

Amikor gimnázisták gyilkolnak...

Helyszini szemlén Popovici képviselő kiskoru gyilkosaival

Közönyösen, hidegen és hajmeresztő cinizmussal ismertették bűntettük részleteit Dinescu és Rascanu a Popovici-gyilkosság rekonstrukciójánál. Dinescu egyike volt a George Lazar liceum legjobb tanulóinak

Bucuresti-Bukarest, április 18. (Az Uj Kelet tud.) Ez az újságírómester-séghez tartozik: résztvenni számtalan rekonstrukción, az összes elkövetett gyilkosságok rekonstrukciójánál. A díszletek és a szereplők többnyire azonosak. Sztereotip munka, egy klisé, amelyet egy-két kiigazítással bármely gyilkosság alkalmával fel lehet használni. A gyilkos vagy a gyilkosok: Lombroso típusok. Nagyon kevés kivétellel ez a teória mindig beigazolódik.

Talán éppen azért, mert mindezek a premiszák nincsenek adva a Popovici-gyilkosság újrajátszásánál, kellett olyan óriási feltűnést a középiskolai diákok szörnyű bűntette. Popovici gyilkosai, akiket a hatóságok az egész országban kerestek, végigkutatják minden rendőrség bünyűgyi nyilvántartásait, tömeges letartóztatásokat eszközöltek notórius gyilkosok, betörők és haramiák között — gimnázista gyerekek. Két jócsaldból való, kitűnő nevelésű

középiskolai tanuló.

Petre Dinescu VII. oszt. tanuló, tizen hét éves és igen nemes ismertető jele van: racionál. Világosan beszél, rideg és nagy erőfeszítéseket tesz, hogy visszaemlékezze a gyilkosság körülményeire. Sötétkéi átmeneti kamabát van rajta, berettel a fején és szemüveggel az orrán jött el, illetőleg hozták el a Popovici-villához. Egyáltalában nem zsenirozza a közönség és a hatóságok jelenléte, sokkal jobban leköti az erőlködés, hogy pontosan visszaemlékezzen mindenre, amit két hónappal ezelőtt ebben a házban elkövetett, sőtében, öt perc leforgása alatt, a felfedezéstől való félelmében remegve.

A megerőltető visszaemlékezés sikerült. Dinescu pontosan adja vissza az eseményeket, éppen úgy, mint a gimnáziumban történelem órán adná elő a történetet, Popovici Eusebiusról, a kalapról és a szemüvegről.

csendben hazamentek. Belopóztak szobájukba, hogy szüleik ne vegyék észre távollétüket és

másnap reggel az iskolában találkoztak.

Néhány nap után látva, hogy tettük alighanem felderítetlen marad, husvét éjszaka újabb gattetett eszeltek ki. A tervei már-már meg is valósították, de egy figyelmes farkaskutya ugatása megzavarta őket. Ezért itt már át sem merték ugrani a kaput.

Töredékesen így fest a két gyilkos beismert vallomása a bűntett rekonstrukciójánál.

A megrökönyödött helyszini szemle

Mindenki meg volt rökönnyödvé itt: a közönség, az újságírók és maguk a legöregebb detektívek is. **Meghökkenette őket az egész bűntett valóságátlansága.** Nem lehet tökéletesen még körül sem írni azt az érzést, ami elfogja az embert, amikor erre a két gyermekre néz rá, akik falakon ugrottak át, ajtókat feszítettek fel, revolverek agyát markolták meg ilyen háborzongató öntudatossággal.

Amikor kimentünk hajnalul négy órakor az épülethől, befejeződve a helyszini vizsgálat, az uccán összegyűlt emberek közül valaki felkiáltott:

— Vigyáznunk kell még a pólyágyvermeinkre is...

Valóban, ha az ember nézi ezt a két gyilkos gyermeket, akik egyre jobban távolodnak el az őket kísérő detektívekkel együtt, az ember igazat ad az uccán közbeszólóknak...

Bucuresti, április 18. A bukaresti lapok munkatársai a két gyermekgyilkos szörnyettének nyomán beszélgetést folytattak a George Lazar Liceum igazgatójával: Stoicescuval is. Az igazgató elmondta, hogy a Liceumban négy Dinescu-fivér tanult, akik közül már kettő egyetem hallgató. Petre Dinescu, a gyilkos, hetedik osztályos diák, a kisebbik öccse hatodikba jár.

A gyilkosnak soha 8-asnál rosszabb jegye nem volt és mindig a legjobb tanulók közé számított.

A direktor azt hiszi, hogy a szülők nem ügyeltek eléggé gyermekükre. Érdekes, hogy Dinescu husvét előtt

nem akart meggyónni az iskola diákjaival,

kijelentette, hogy más paphoz megy, nem az iskola papjához. A két cinkostárs már gyengébb tanuló volt. Petre Grigoriu, aki csak az előzetes megbeszélésekben vett részt, de gyilkosság éjszakáján nem szabadulhatott hazulról, ismétlő. A gyilkosok a rablott pénzen Amerikába akartak menni és ott a filmszínészi pályán próbálkozni.

Terhelt, degenerált, perverz gyermekek...

Bucuresti, április 18. A három gyilkos gimnázistára vonatkozólag a lapok azt írják, hogy a két főbűnöst rablás és gyilkossággal fogják megvádolni és 15 évig terjedő börtönbüntetés vár rájuk, míg Grigoriu rablás bűntette miatt 2-5 évi börtönt kaphat.

Dinescuról egy fővárosi orvos nyilatkozik egyik lap munkatársának. Az orvos, akinek nevét természetesen nem közli, kijelenti, hogy Dinescu a degenerált prototípusa, szifilitikus, terhelt, 12 éves kora óta oranzizál, hazudozó, kleptomán, rfas.

Beszélő fiáról Dinescu édesanyja is. Komolytalan ideges, beteges, de intelligens gyermeknek tartja fiát, aki azonban sok bajt okozott neki. Otthon is pénzösszegeket tulajdonított el és habár vér a véréből, hus a husából, mégis kéri a bíróságot, hogy tegye meg kötelességét gyilkos fiával szemben.

A lapok azt is állítják, hogy Dinescu és Rascanu, de Grigoriu között is természetellenes kapcsolatok álltak fenn.

Az elragadóan bájos gyilkos

A másik gyilkos: Joen Rascanu, ugyan csak hatodik osztály tanuló még biztonságos dolgában. Dáksapkát visel, betyárosan balfülsére csapva és a kabát gallérját felhajtván, ez a kép egy elragadóan bájos fiatalember arca. Nagyon rokon-szenves megjelenésű. Röviden így fejezik ki a vele egykorú lányok: „Jaj, de édes”. Nem tételeznék fel róla az ember, hogy fel tudna valakit pófozni, vagy hogy meg tudna ölni egy legyet. És még is „Joel” (Janesi), ahogy a kihallgatást végző rendőrtiszt becézi, mindent pontosan vall és nagyon precízen egészíti ki cinkostársa adatait.

Gyermekek, vagy felkészült banditák?

Megkezdődik a rekonstrukció. Be akarunk menni a kapun, mint ahogyan az nappal szokásos. Csak hogy a 26-ról 27-re vradó éjjel a masszív tölgyfakapu zárva volt. Dinescu és Rascanu azonban meg mutatják nekünk, hogy a kaput átugrani valóban gyerekjáték. Néhány másodperc múlva hőseink már túl vannak a kapun és biztos léptekkel haladnak fel a hét emeletlépcsőn, míg eljutnak a Yalle biztonsági zárral ellátott ajtóig.

Ugy jártak el, mint a legutósbab be-törők. Megfelelő alkulesokkal felszerelve, pár perc alatt felnyitották az ajtót. A Yalle zár nem reagál semmiféle alkules-ra az ajtót ki kellett feszíteni. A leg-precízebb és a leghatékalanabbul három perc alatt megtörténik.

Az előszobában homály. Dinescu esen-desen belép, meggyújtja elektromos zseb-lámpáját, melynek fénye a villanybizto-sítókra esik. Ottosan és zseniálisan leszerelik az összes biztosítókat, hogy a veszély pillanatában a ház sötétben maradjon.

A zseblámpa segítségével haladnak elő-re. Az előszobába, az első ajtó a könyv-résbe vezet. Kis szoba, modern butorzat-al. Az icsasztalon néhány üzleti papir, könyvek és egy tölőtől. Dinescu ellopta a tölőtöltőt és végigkutatja az íróasztal fiókjait, de nem talál semmit bennök. A két gyilkos átmege az ebédlőbe. Modern, sző sző szoba. Itt nem hívja semmi fel a fig-yelmüket, csak egy pár kesztyű, amit hang-gul vetett valaki az asztalra.

A munka nehezebb része most követke-zik. Dinescu könnyedén racionál előadása-ít: már kevésbé biztonságos és néha so-kat habozik.

— Az ebédlőből — mondja — a hallon keresztül a hálószobába vezető lépcsőt másztuk meg.

Lassu ut a hálószoba felé

Rendőrtisztekkel, vizsgálóbírákkal egy-ütt haladunk fel a szerpentin alakú lépc-sőn, mely közvetlenül abba a szobába vezet, ahol a dráma lejátsszódott. Dinescu megrettenve nézi a falra függesztett ak-varelleket és a modern faragott falépcső-érdekes díszítésvit. Most látja először ezt teljes világításban. Viszonylag na-gyon keskeny lépcső ez, amelyen bolond félelemben halad felfelé.

A lépcsőnek harminc foka van, mégis hosszú időt igényel, míg feljutunk. Dinescu ugyanis minden lépésnél megáll, hogy valami újabb részleteket adjon elő ö kényes jóindulattal, ami szinte meg-lepő. Beérünk a hálószobába, megkezdődik a gyilkosság rekonstrukciója a legap-róbb részletekig. Dinescu elmeséli az egész-et, Rascanu néha nagyon értékes rész-letekkel egészíti ki előadását. Rascanu a hálószoba ajtajában állt, hogy esetleg cinkosának segítségére siessen.

Revolvert tartott kezében, hogy minden veszélyes beavatkozást el tudjon hárita-ni.

Dinescu kinyitotta a hálószoba ajtaját és az alvó ember alig hallható lélegzet-vételéből megállapította, hogy valaki van a szobában.

Megragadta a revolver kakashát és halk léptekkel haladt előre.

Szemfől szembe az áldozattal

Itt az előadásban homályos pont kö-vetkezik. A gyilkos nem tudja körvona-lazni: **hogyan érezte meg Popovici Euse-biú jelenlétét.** Lehet, hogy a sötétben ta-pogatózva, megakadt a szőnyegben és lár mást esapott. Tény, hogy

egy pillanatban szembe találta ma-gát Popovici Eusebiú robusztus alak jává!

Ez az álmából felriadva, hamar magához tért és a gyilkosra akart ugrani. Dinescu pár lépést tett jobbra, az ab-lak közelébe került és megfenyegette.

— Ne közeledj, mert lövök!

Az áldozat nem hallgatott a fenyege-tésre és a rablóra ugrott.

— Elkör — mondja Dinescu kissé halkabban — leadtam egy-két-három lövést...

Az ajtóból, ahonnan Rascanu az esemé-nyeket szemlélte, látva, hogy Popovici ellenáll, szintén leadott egy revolver-lövést.

Valószínű, hogy ez a lövés volt a halálos.

A golyó behatolt az áldozat hátgerincébe és azonnali halált okozott.

Dinescu elbeszélése tisztá, világos, mondhatnánk ösztönszerű. Bűntársa ki-egészítései hasonlóképpen. Az ifjúkoru gyilkosok azt a benomást keltik, mintha nem éreznék az általuk elmondottak bor-zalmas súlyát.

Látva, hogy nagy lármát csaptunk és hogy nem dolgozhatunk kedvünk szerint, leszaladtunk a lépcsőn.

A hall előtt Rascanu megállt és egy lövést adott le a falba, hogy az esetleges üldözőket megfélemlítse. Ez a lövés fölös leges volt. Nem követte őket senki. Örült megfutamodással ugyanazon az uton hagyták el a házat. Valamennyi rendkívüli fűrgeséggel ugrottak át a kaput. A re-konstruálásnál a bírákban meghűt a vér cnyvi ruganyos és fiatalos izom láttán. A háztól a Cizmigü felé mentek, majd egy eldugott helyen elhajították gumí-kesztyűiket és az ajtó felnyitására hasz-nált szerszámok egy részét. Ezután szép

Egy mozgalmas belpolitikai hét története

Bukarest, április 18. Grigore Filipescu ma interpellációt jelentett be a szenátus-ban a hadbírótság által memreg hozott ítélettel kapcsolatban.

A miniszterelnök a mai többségi érte-kezleten olyan nyilatkozatot tett, amely-lyek tökéletesen megnyugtatták a kedé-lyeket.

Micsoda pánik volt itt az április 5-i ülésen. Körülbelül 5 órakor délután ér-kezett el a híre az ítéletnek, amellyel a hadbírótság felmentette Constantinescu-t, Caramcean és Belimacsen kívül az összes többi vádlottakat. Ténylegesen úgy ha-tott a hír, mint valami bomba.

A szenátusban váratlanul felfüggesz-tették az ülést. Kiderült, hogy Anghie, Iescu közoktatásügyi miniszter, akinek a törvénye volt napirendre tűzve, nem jö-het el az ülésre, mert a király palotába hívták. A szenátorok egész tömege tódult át a kamarába, de mire odaértek, ká-derült, hogy az ülést bezárták és már ki-is adták a vakációt. A zöld szőnyegekkel borított folyósókon már csak néhány kép viselő lézengett. A szenátorok erre vissza-tértek a szenátusba, amelynek a buffé-jéből alig győzték a teákat és török kávékat felszolgálni.

Nincs miniszter

Az izgalom este 10 óráig állandóan fokozódott és a szenátorok teljes számban várták a híreket. Senki sem tudott kon-kretumot. Este 10 órakor megszólalnak a folyósókon a csengők. Leonte Moldo-veanu emök a szőszékre megy, meg akarja nyitni az ülést, de egyetlen mi-niszter sincs jelen. A szenátorok két-sébeesve néznek körül. Ha nincs minisz-ter, nem lehet megnyitni az ülést, ha re-dig nem lehet megnyitni az ülést, nem lehet kiadni a vakációt. Kinos percek telnek el. D. R. Joanitescu volt nemzeti-parasztpártú munkaügyü miniszter pró-bálja valamivel derűsebbé tenni a han-gulatot.

Látom, nagy bajban vannak. Nincs miniszterük és kénytelenek lesznek Bu-karestben tölteni az ünnepeket, ha az ellenzék nem kegyelmez meg maguknak. Mí azonban hajlandók vagyunk odakép-zelni a miniszteri padra egy minisztert. Tessék, elnök ur, nyugodtan megnyitni

az ülést, az ellenzék nem emel óvat, egy ilyen kis szabálytalanság ellen.

Általános taps honorálta D. R. Joanitescu szellemes javaslatát.

Az audienciák sora

A kedélyek még mindig nem nyugodtak meg. Másnap Tatarescu miniszterelnök audienciára ment a királyhoz. Még az optimisták sem bíztak abban, hogy a kor-mány simán esik keresztül a felmerült akadályokon.

Szombaton két minisztertanács volt. A másodikon a király elnökölt és olyan szép beszéddel tisztelte meg a kormányt a konverziós törvény megszavazásáért, hogy a hangulat a beszéd következtében egyszerre megváltozott. Nehéz felhök-vonultak el a kormány egéről. De azért még mindig maradt egy kfs idegesség. Néhányan a kormány tagjai közül, akik vidékre akartak utazni, vakációra, le-mondottak a kellemes tervről és Buka-restben maradtak. Csupán Titulescu és Dinu Bratianu a liberális párt elnöke, utaztak külföldre.

A keresztény husvét után ismét rossz hírek kezdtek kerülni a kormány hely-zetéről. Ugy volt, hogy csütörtökön a király a fővárosba érkezék és Tatarescu audienciára megy. Nem így történt és pénteken Tatarescu utazott Szimájába.

Mindenki biztosra vette, hogy nagy politikai változások előtt áll az ország. De ezuttal sem történt semmi.

A kormány marad, ahogy van

Szombaton a belügyminiszter fogadta a külföldi újságírókat és előtűik jelen-tette ki, hogy esse ágába sincs távoznia a kormányból. Ugy volt ugyanis, hogy bár a kormány marad, a belügyminisz-ternek távoznia kell. Egy külföldi rádió-álmás, más fantasztikus híreknek kívül, mint befejezett tényt közölte, hogy Fra-nasovici Richard lett a belügyminiszter.

Minden maradt azonban a régi ben. A tegnapi többségi értekezlet után egész-en tanácsatlanul állottak az esemé-nyekkel szemben. A belpolitikai külszák intümpistáj. Az értekezleten Tatarescu miniszterelnök váratlanul szenác'ós nyi-latkozatot tett arról, hogy a kormány biztosan áll a helyén, az uralkodó, vala-mint a nép bizalmát bírja és a komoly munkát alig most kezdj el.

(h. e.)

április 19.

Mozgó

buzáni válas-
fejét esőválja
mondja Ca-

nem vagyok
is számított-

tolysó végére
gyeiről, a Lu-
beolvadásáról

pályaudvaron
ank mögé volt
külön vagon
agas, szikár és
híve várja a
Mihalache ba-
letlenül siet el
sall mellett.
nem várta
h. e.

U

tonai ügyész

ertesítik az
ru katonai
halállal halt
hanem is-
ztek.

al a temetés
részég elren
nek exhumá-
hadbírótság
zredes kato-
kapitány
humálásnál.

Sylviafilm

**Isike-
pesti**

oly nagy
eg tömege-
sár vezető-
ánja meg-
óráiban
sáron fel-
selt tovább-
alma volt
éhez for-
y a buda-
hetl mü.
at az idő-
lomás ki-
Budapesti
bőségének.

ot!
7-49

hatással

SPORT

„Kormányválság” tört ki a kolozsvári futball-alkerületben

Cluj, április 18. (Az Új Kelet tud.) Kedd este rendezes heti ülésre ült össze saját helyiségébe a kolozsvári futballkerület vezetősége, hogy a vasárnapi bajnokj műsort megállapítsa.

Az elnöklő Darabant ismertette a bukaresti központ azon rendeletét, mely szerint az alkerületi bajnokság összes mérkőzéseit május 15-ig okvetlenül be kell fejezni, ennélfogva az amugy is elmaradt bajnoki mérkőzések sürgős lejátásását hangoztatva, indítványozta a vasárnapi lebonyolítandó programot, melyen a KAC és a Napoca is szerepelt volna. Az érdekeltek két klub megbízottjai azonban kijelentették, hogy csapatukat nem állíthatják ki bajnoki mérkőzésre, mint hogy a KAC Nagyváradra költött le mérkőzést, míg a Napoca Szászrégenben játszik vasárnap. A bejelentés hatalmas vitát provokált az alkerület jelenlévő tagjai között, melynek következtében Darabant elnök beadta lemondását, akivel szolidaritást vállalt a Haggibbor képviselője, Hirsch Ernő is.

A keddi esti incidenst még a mai nap folyamán bejelentették a Ligának, amely ha nem sikerül elsimítani az ellentéteket, interimbizottságot fog a Distrikt élére kinevezni, hogy az amugyis gyenge kolozsvári futball összekuszált szálait rend betege.

Nemzetközi vivóverseny Kolozsváron

Cluj, április 18. (Az Új Kelet tud.) Vívósportunk érdekes eseménnyel gazdagodik vasárnap. A KAC vívógárdája, mely Pesten 9:7 arányban minimális vereséget szenvedett a Pénzügyi Sportegyesületek Ligájának vívóitól, revánssra hívta meg volt budapesti ellenfelét. A nemzetközi vivóverseny április 22-én vasárnap este fél órai kezdettel lesz az unitárius gimnázium tornatermében, melyen a venég pénzügyeztetiek az alábbi négyessel indulnak: Gönczy Lajos, Jéle Ferenc, Jeney Kálmán és Molnár Iván. Tartalék: Szorath József. A KAC gárdája ez lesz: Losonczy, Hintz, Mezey és mint meghívott Mózes, a Haggibbor kitűnő vívója. Tartalék Bartunek.

Itt írjuk meg, hogy a KAC a szatmári Gloria CFR kerületi vivóversenyén külön gárdával indul.

Összeállították Jugoszlávia válogatottját Románia ellen

Belgrádból jelentik: A világbajnoki döntő selejtező mérkőzésre Románia ellen, mely április 29-én lesz Bukarestben. Simonovics jugoszláv szövetségi kapitány már összeállította csapatát, mely a következők: Csulics, Lukics—Matosics, Arsenjevics—Gayer—Lechner. Glisovics—Marjanovics—Szekulics—Vujadinovics—Zecsevics.

A Nemzeti Bajnokság jelenlegi állása

A) csoport									
Crisana	8	5	3	—	19	7	13		
Venus	11	6	1	4	26	18	13		
Universitatea	8	5	1	2	26	12	11		
K. nizi	8	5	—	3	17	15	10		
AMTE	10	4	1	5	16	18	9		
CFR	7	3	1	3	9	9	7		
Tricolor	10	1	2	7	11	33	4		
Brasovia	8	1	1	6	13	25	3		
B) csoport									
U. Tricolor	10	7	2	1	33	8	16		
Ripensia	9	7	1	1	39	10	15		
Juventus	9	6	1	2	23	16	13		
NAC	9	5	2	2	31	18	11		
Gloria CFR	8	4	2	2	18	19	10		
Románia	9	2	2	5	16	21	6		
Mures	11	1	1	9	14	47	3		
Soimii	11	—	2	9	6	41	2		

A Román Kupáért vasárnap az U—Makabj mérkőzésen kívül Brajlában a Gloria CFR (Arad)—Dacia Romana mérkőzés is eldöntésre kerül.

Sporthirek

Rapid (Bécs)—Ripensia mérkőzés lesz május 1-én Temesváron.

Változások a NAC vezetőségében. Nagy váradról jelentik: Az utóbbi időkben bekövetkezett vezetőségi válság megoldódott. A lemondott Kovács István ügyv. elnök és Grünstein Gyula futballszakosztályi elnök helyett a NAC ügyvezető elnökéül, Steiner Sándor dr.-t, az egykori főtitkárát választották meg. A futballszakosztály is igen értékes taggal bővült Szabó Andor személyében.

Az angol—magyar mérkőzés Budapesten — legújabb jelentés szerint — pün-

kösöd vasárnapján, május 20-án lesz.

A Ripensia és Unirea—Tricolor kombinált kedden 2:1 (1:1) arányban győzött a Bohemians együttese ellen Bukarestben. 120.000 silling (két és félmillió lej) volt a bécsi osztrák-magyar mérkőzés bevétel.

Morariu Albin és a Soimii Nagyenyeden. A kolozsvári Soimii Carpatilor labdarúgó csapata dr. Spornic és dr. Arnaud vezetésével utazik le az NTK elleni mérkőzésre. A csapattal megy a Soimii tornászcsapata is Morariu Albin vezetésével, mely az esti sportünnepélyen mutatkozik be Nagyenyed közönségének. A verseny iránt nagy érdeklődés mutatkozik.

KÖZGAZDASÁG

A belföldi tőzsdék országos kongresszusa Bukarestben

Bucuresti-Bukarest április 18. (Az Új Kelet tud.) A bukaresti tőzsde elnöksége kongresszust rendezett a romániai tőzsdék bevonásával. A gyűlést Brancovici elnök vezette. A temesvári tőzsdén kívül az összes tőzsdék képviselték magukat. A delegátusok közszózatot mondtak az országos kongresszus összehívásáért, majd letárgyalták a tőzsdéket érdeklő kérdéseket. Állást foglalt a tőzsdéi szokványok egységesítése mellett és kimondták, hogy országos szervezetet kell alakítani. Különösen hangsúlyozták a szónokok, hogy a tőzsdéi választott bíróságok ha-

táskorét ki kell terjeszteni.

A tőzsdéi ügynöki kar képviselői fel szólaltak az ellen, hogy az ügynöki munka az eddigénél szűkebb körre szorítkozzék, amint azt a vidéki tőzsdék kiküldöttjei az új tőzsdetörvény alapján készülő szabályzatokba be akarták vétetni. A nagy érdeklődés közepette lefolyt tanácskozáson határozatként nem hoztak, hanem elhatározták, hogy összegyűjtik az erdélyi és bányászati tőzsdéktől a szükséges anyagot és új országos kongresszus keretében fogják azt feldolgozni.

EG-FOLD a különbség az egyszerű és a CZINK-nél tisztított, festett technika legújabb vívmányával Clujon ruhák között:

Egyhónapos próbaidőre új kontingentálási rendszert vezetett be a kormány

Bucuresti-Bukarest, április 18. A kormány tegnap benyújtotta a parlamentbe az új váltótörvényt. Az új váltótörvény, valamint a csekk törvény javaslatait annakidején részletesen ismertette az Új Kelet. A váltótörvény különösen fontos része az a paragrafus, amely a váltó per nélküli végrehajtását engedélyezi. Kormánykörökben bizton remélik, hogy az új váltótörvény hatalmas mértékben hozzá fog járulni a hitelélet konszolidálásához. Ugyancsak elkészítette már a kormány az új csekk törvényt is, mely még ebben az ülészakban letárgyalásra kerül. Ugyancsak ebben az ülészakban akarja a kormány letárgyalni a bankkereskedelmi javaslatot is.

A kormány megszüntette a kontingen-

tálás eddigi rendszerét és új rendszert léptetett életbe. Az új rendszert egyelőre egyhónapi próbaidőre honosítják meg és ha ezalatt az átmeneti idő alatt beválik, állandósítani fogják. Az a terv, hogy az importengedélyek maximumát adják ki, amely a legutolsó kilenc hónap bevételi kontingenseinek 25 százalékára emelkedhetne ebben a hónapban. Az eddigi kereskedelmi és ipari albizottságok megszüntették működésüket. Az Argus szerint négyezer kérvény vár elintézésre.

A Banca Nationala és a Magyar Nemzeti Bank között tárgyalások folynak a kliring-szerződés módosításáról. A kompenzációkat az osztrák-román szerződés mintájára akarják megvalósítani.

Teljes pénzügyi összeomlás fenyegeti Németországot

Zürich, április 18. A Nemzetközi Fizetések Bankjának igazgatósági tanácsa legutóbbi ülésén a német Birodalmi Bank elnökének, Schacht dr.-nak nagy feltűnést keltő bejelentésével foglalkozott. Schacht dr. azt közölte, hogy Németország, amíg csak lehet, fenntartja a jelenlegi stabilitási politikát, azonban anyagi ereje folyton gyengül, amit az a tény is bizonyít, hogy a márka aranyfedezete már 6 százalék alá csökkent. Az összes tartozások közül előbbi teljes rendezését és nagyobb nemzetközi támogatást kért, hogy Németország elkerülhesse az inflációt. Habár egyelőre háttérbe szorultak az infláció hívei, azonban a helyzet változatlanul súlyos — mondta Schacht dr. A bejelentés nagy meglepetést keltett a különböző államok jegybankjainak az ülésen

részvett igazgatók között, akik a német gazdasági politikát okolják a készülő katasztrófa miatt. Ugyanis a német gazdasági élet vezetőiben nem látnak garanciát arra, hogy a nemzetközi anyagi segítséget arra használják fel, amire a hitellezők adták. Azt sem tartják valószínűnek, hogy Németország a jövőben teljesíteni fogja a kötelezettségeit. A nemzetközi pénzügyek igen súlyosnak ítélik a német helyzetet és emiatt nagy idegesség mutatkozik.

Bukarest, április 18. A Banca Nationala megszüntette a múlt héten Németországgal a kliring-összeköttetést, mert a berlini kormány jelentősen redukálta a román petroleumbevitelt. Ma azt jelentette a Jegybank, hogy a román-német kliringkapcsolat megszakításának oka a márka

Minden rendszerű TÖLTŐTOLLAT, a legkomplikáltabb töréseket is, javítjuk. Javított tollakat felfényezve, mint új tollat kapja vissza. Régi hasznavehetetlen tollat becserejük, vagy kivánsága szerint átalakítjuk. Töltőtollak tisztítását, újjávarrást polírozva 15 lejért vállalunk. Javítások garancia mellett történnek. FEHÉR írógépvállalat és töltőtolljavító műhely Cluj, Str. Reg. Maria 2. Telefon 11-09. Kérjük a címre ügyelni!!!

mai helyzete, amely súlyosbodott azáltal, hogy a Nemzetközi Fizetések Bankja alig elutasította a német Birodalmi Bank új kölcsönkérését és ezzel Németország rendkívül nehéz helyzetbe jutott és a magyar Nemzeti Bank is beszüntette a márka kliringárfolyamának jegyzését.

Tőzsde

Cluj, április 18. Buza 76—77 kg. 400—410, tengeri 215—220, zab 42—44 kg. 250, árpa 66—67 kg. 230—240.

Galati, április 18. Buza 76—77 kg. 370, árpa 58—59, kg. 140 rozs 170 kg. 190, uttengeri 120.—130, ötengeri 170.

Temesvár, április 18. Buza 340—345, tengeri 160—165, zab 190, árpa 170.

Külföldi gabonátőzsdék

Csikágó, április 17. Buza máj. 80.00—80.12, júl. 80.12—80.37, szept. 81.12, 81.37, tengeri máj. 42.75, júl. 45.62, szept. 47.75, zab máj. 26.37, júl. 27, szept. 27.87, rozs máj. 52.75, júl. 54.62, szept. 56.12.

Winnipeg április 17. Buza máj. 66, júl. 66.75, okt. 68.50, árpa máj. 35, júl. 36.25, okt. 38.87.

Liverpool, április 17. Buza máj. 4.03, egyenyed, júl. 4.05 ötnyolcad, okt. 4.07 ötnyolcad, december 4.08 hétnyolcad, tengeri apr. 6.04 és fél, május 6.03, jún. 6.03.

Pénzügy

Bucuresti tőzsde. Zürich 32.30—32.70, Berlin 39.40—40.40, Newy. 99.5—107.50, London 514—524, Párizs 6.58 és fél—6.63 háromnegyed, Milano 8.58—8.78, Prága 4.10—4.13, Bécs 23.85,—, Amsterdam 67.45—68.10, Brüsszel 23.35—23.60, Belgrád 2.25—2.50, Varsó 18.75—19.25, Madrid 13.60—14, Budapest 29.24, Stockholm 28.

Zürichi tőzsde. Buc. 3.08, Amsterdam 209.25, London 15.94, Berlin 121.90, Newyork 3.08.10, Párizs 20.38, Milano 26.42 és fél, Belgr. 7.00, Bécs 73.30, Prága 12.84, Varsó 58.32 és fél.

Der Blatist. Ezzel címmel hagyta el a napokban a sajtót Horovitz József főkántor műve. A hatalmas, kétkötéses zenemű első része azok számára készült, akiknek semmi ismeretük nincs a zenei hang irásjelvények terén. Egy alaphangból kiindulva eredeti módon megmagyarázza a hangok távolsági viszonyát és ennek a könyvnek segítségével rövid idő alatt el lehet sajátítani a kotta-olvasást. A könyv második része magasabb kurzus előimádkozók, kántorok és énekesek számára. A zsidó liturgiához készített számos, eredeti kompozíció teszi az érdekeltek számára értékessé a hatalmas művet. A bevezetés és a kísérő szöveg könnyű német nyelven van megírva, ami hozzáférhetővé teszi a könyvet az érdekeltek széles rétegének. A könyv ára kötetenként 250 lej és megrendelhető az Új Kelet könyvosztályában.

Kultürember könyvtárából nem hiányozhat

Horrabin:

Mire tanít a gazdasági földrajz?

tanulmánya.

Ára 40.— lej. Megrendelhető az Új Kelet könyvosztályától az összeg és portó költség (10 lej) előzetes be- küldése mellett.

Péntek

Az ell

Bucuresti-Bukarest, április 18. Új Kelet tud. számában közzétett a bukaresti hadbíróóság az összekü-

1. Precup

szebenmegyei niszteriumba 2. Nicora V. 40 éves, fog. Flesariu. Oc. megyei sz. gyalogezred lakott az At. Mesarosiu. 36 éves, a f. ségben szület.

Bacu Tiber. éves, marosron a Bucov. kott: 6. Glig. hadnagy, a. tisztje. kis. Lakott Koloz. 7. Dordea. resti polite. éves, szeben. tase Constan. 83. gyalogez. megyei szület. aradmegyei. volt adótiszt. tisztviselő; 10. lozsvári kere. alatti lakos; mérnök. aran. karesti lakos. éves sofför. bukaresti lak. 34 éves mag. gyei születés. sile Barbu a. tériumban te. örség vezér. alsóféhérmeg. ben született. vételével tel. származásuak.

A vádirat két év óta ké. lamosnyre. jának megfe. hanem kis, e. és gyorsan d. tervét véghe. rint a pártko. kat, csak a. rendszer mer. Precup nagy. Hitlernek és. fényképeit m. az ország dik. szor elhatáro. hezvitelére. A. parasztpárti. ga-Argetoian. tele alkalmáv. kor ugy látta. megfelelő pill. Másodszo. nepek alkalm. két nappal na. be koncentrá. segítségére fo. des, a kolozsv. felügyelője, Vasile alezre. resti esendöre. ba állítsa. Ha. rében próbá. kormány buk. telefonon öss. nai és polgár. rozták, hogy. radó éjszaka. A főváros há. Bavaria és B.

Pénteken kezd meg a bukaresti hadbíróóság a komplott perének tárgyalását

Az uralkodó és a kormányzati rendszer elleni összeesküvés fantasztikus története

Egyetlen ügyvéd sem iratkozott fel eddig a vádiottak védelmére

Bucuresti-Bukarest, április 18. (Az Uj Kelet tud.) A fővárosi lapok mai számában közlik a vádiratot, amelyet a bukaresti második hadtest katonai hadbíróóságának ügyészsége készített el az összeesküvés per vádlottai ellen. Ime az összeesküvés teljes névsora:

Erdélyiek az összeesküvésben

1. Precup Victor alezredes, 45 éves, szebenmegyei születésű, a hadügyminisztériumban teljesített szolgálatot;
2. Nicora Vasile hegyivadász őrnagy, 49 éves, fogarasmegyei születésű;
3. Mesariu Octavian kapitány, 34 éves, mezőkövesdi születésű, a kolozsvári 83. gyalogezred egyik századparancsnoka, lakott az Attila ut 36. szám alatt;
4. Mesariosiu Stefan esendőrkapitány, 36 éves, a fogarasmegyei Sebes községben született, bukaresti lakos;
5. Baciu Tiberiu wadászfőhadnagy, 35 éves, marosmegyei születésű, Kolozsváron a Bucovina uca 10. szám alatt lakott;
6. Gligor A. Marian 32 éves főhadnagy, a kolozsvári 83. gyalogezred tisztje, kisküküllőmegyei születésű, lakott Kolozsváron, Unió uca 10. szám 7. Dordea Nicolae hadnagy, a bukaresti politechnikum hallgatója, 26 éves, szebenmegyei születésű, 8. Nastase Constantin hadnagy, a kolozsvári 83. gyalogezred tisztje, 23 éves, putna megyei születésű;
9. Fericeanu Eugen aradmegyei születésű, bukaresti lakos, volt adótitizt és pénzügyminisztériumi tisztviselő;
10. Orbán Gyula 25 éves kolozsvári kereskedő, Boldog uca 14. sz. alatti lakos;
11. Ilie Mandruțiu 31 éves mérnök, aranyosgyéresi születésű, bukaresti lakos;
12. Teodor Penciu 33 éves soffőr, fogarasmegyei születésű, bukaresti lakos;
13. Arzenie Strambu 34 éves magántisztviselő, fogarasmegyei születésű, bukaresti lakos;
14. Vasile Barbu alezredes, a hadügyminisztériumban teljesít szolgálatot, a csendőrség vezérfelügyelőségénél, 46 éves, az alsófehérmegyei Juajiu de Sus községben született, bukaresti lakos. Egy kivételével tehát valamennyien erdélyi származásúak.

A diktátor-jelölt tervei

A vádirat szerint Precup alezredes két év óta készíti az általa tervezett államcsínyre. Trockij forradalmi taktikájának megfelelően, nem tömegekkel, hanem kis, de megbízható, erőszakos és gyorsan dolgozó csapatokkal akarta tervét véghezvívni. Véleménye szerint a pártkormányok lejárták magukat, csak a diktatórikus kormányzati rendszer mentheti meg az országot. Precup nagy tisztelője Mussolininek, Hitlernek és Kemál pasának, akinek fényképeit magánál hordta és ő akart az ország diktátora lenni. Már háromszor elhatározta magát tervének véghezvitelére. Az első alkalom a nemzeti parasztpárti kormány bukása és a Iorga-Argetoianu kabinet uralomra jövele alkalmával adódott volna. De akkor úgy látta, még nem érkezett el a megfelelő pillanat.

Másodszor az 1933. évi husvétii ünnepek alkalmával próbálkozott. Híveit két nappal nagypéntek előtt Bukarestbe koncentrált. Arra számított, hogy segítségére fog sietni Medrea alezredes, a kolozsvári sziguranca volt vezérfelügyelője, aki rávette volna Barbu Vasile alezredest arra, hogy a bukaresti csendőrezredet az ügy szolgálatába állítsa. Harmadszor 1933 novemberében próbálkozott Precup a Vaida-kormány bukása után. Taviratilag és telefonon összehívta Bukarestbe katonai és polgári híveit, amikor is elhatározta, hogy november 13-ról 14-re virradó éjszaka keresztül viszik tervüket. A főváros három pontján és pedig a Bavaria és Belvedere éttermekben, va-

lamint az Oituz uca 14. szám alatti koreszmában egy-egy 18-20 tagból álló, mindenre elszánt csapat gyűlt össze ezen az éjszakán. Precup alezredes és Eugen Fericeanu inspekción tartottak a csapatok fölött, pénzzel látták el őket, mert többet fogyasztottak, mint amennyi előzetesen engedélyezve volt és kiadták a jelszót: „várni!” Ezután hajnali négy órakor Barbu alezredest keresték fel és kérték, hogy becsássa rendelkezésükre a bukaresti csendőrezredet, amely körülvette volna a királyi palotát, foglyul ejtve az uralkodót és az udvart. Ezután a három csapat Precup rendelkezéseinek megfelelően akcióba lépett volna. „At kell vegyük az ország vezetését, mert különben a liberálisok tönkreteszik” — mondotta Fericeanu. Barbu alezredes azonban nem volt hajlandó a kérésnek eleget tenni és jelentést tett a tervről Pop akkori belügyi alminiszternek, aki megbizta a sziguranca Precup működésének ellenőrzésével.

A husvétii merénylet terv

„A negyedik, legfontosabb kísérletnek 1934 husvétján, a feltámadás éjszakáján kellett megtörténnie — írja a vádirat. A vizsgálat során megállapítást nyert, hogy az összeesküvés tervét a következők volt:

- a) Midőn a királyi menet elhalad a

Bulvárd-szálló előtt, az Erzsébet bulvárdon, ezen szálloda ablakából, ahol előzőleg lefoglaltak szobákat és ahol Precup két közeli rokona volt elhelyezve, (Hiria és Nicolae Precup) gránátokat kellett volna a menetre ledobni, az uralkodó életének kioltására.

b) Egy Precup alezredes által adott rakétajelre a Domnita Balasa templomban összegyűlt miniszterek és hatósági vezetők ellen tömegmerénylet következett volna, robbantással, ugyanakkor terrorista megfélemlítési akciók után pánik előkészítése Bukarest külvárosi pontjain.

c) A Domnita Balasa templomba történt merénylet után Mesariosiu kapitány, aki az ünnepélyre kivonult két esendőrszázad parancsnoka volt, végez a robbantás után életben maradtakkal és azonnal megkezdte a különböző állami intézmények, minisztériumok, rendőrprefektúra, posta és telefonhivatalok elfoglalását és átveszi a sziguranca és a rendőrség vezetését. A posta és telefonhivatalokat Dordea hadnagy vette volna át, míg egy munkanélküliekből alakított terrorcsapat automobillal gránátokat, petárdákat dobott volna le a városra és lövöldözött volna, hogy időközben az összeesküvés résztvevői a hatalmat, a vidéken a fontosabb centrumokban sejték alakultak, amelyek a helyi hatóságok vezetését vették volna át.

Precup ezredesnek a terv végrehajtá-

Lengyelország a kisebbségi jogvédelemnek az összes kisebbségekre való kiterjesztését kéri

Lengyelország népszövetségi delegátusának levele a Népszövetség főtákarához

Genf, április 18. Raczyński gróf, Lengyelország állandó népszövetség delegátusa levelet intézett a Népszövetség főtákarához, mely a következőképpen hangzik:

„Kormányom nevében van szerencsém kérni önt, hogy szíveskedjék a Népszövetség legközelebbi ülészakán napirendjére tűzni az alábbi határozati javaslatot:

Tekintettel arra, hogy az érvényben lévő kisebbségi szerződések, valamint a nemzetközi kisebbségi védelemre vonatkozó nyilatkozatok, melyeket egyes kormányok tettek, a Népszövetség tagjainak csak egy részét kötelezik, míg a Népszövetség többi tagjai mentesítve vannak ez alól.

„Látván, hogy ez a helyzet csak bizonyos kisebbségeknek nyújt nemzetközi garanciát, míg a többiek védtelenül maradnak,

abban a meggyőződésben, hogy egy ilyen megkülönböztetés védelemzett és védtelen kisebbségek között ellentmondásba áll az egyenlőség és az igazság érteztével

és számolva azzal a ténnyel, hogy csaknem minden európai országban találunk fajli, nyelvi és felekezeti kisebbségeket, melyek nélkülözik a kisebbségi védelmet, a Népszövetség ama meggyőződésének ad kifejezést, hogy a nemzetközi kisebbségi védelem jelenlegi feltételei nincsenek összhangban a nemzetközi morál alapvető elvével és ezért általános kisebbségi egyezmény megkötését tartja szükségesnek e helyzet megváltoztatására. Ez az egyezmény egyformán kell hogy kötelezze a Népszövetség összes tagállamait és ki kell hogy terjessze a nemzetközi védelmet az összes kisebbségekre”

Betonnal és acéllal övezte körül magát Franciaország

Tengeről tengerig ér a francia acéllal

Párizs, április 18. A híres Maginot vonalat, a Franciaország keleti határát védelmező páncélfalat, Belgiumon keresztül meghosszabbítják a tengerpartig. Egy év alatt készülnek el ezzel a munkával és ettől kezdve az Északi tengeről csaknem a Földközi tengerig fog érni a betonnal és acéllal épített buszke vár, amely valóságos kettő vágja Európát.

Csak a francia-svájei határt nem erősítik meg. A Maginot-vonal belgiumi meghosszabbítása mögé esnek a nagy belga erődítmények, a francia-belga határon pedig újabb védelmi vonalat építenek ki. Ha tehát az ellenség megint Belgiumon át támadná meg Franciaországot, akkor három védelmi zónán kellene magát keresztül verekednie.

A belga védelmi vonalat nehéz tüzérséggel és betonba épített géppuskákkal szerelik fel. Két vonala van az erődítménynek. Az első részben egyes megerősített helyek vannak, a második rész összefüggő acél- és betonvár, amely a Neuzetől egész a Seldeig ér. Ezt a vonalat két hadtest fogja megszállni. Ezenkívül az Ardenneknél hegyi erődítményeket létesítenek, többszáz stratégiai pontot erősítenek meg. Különleges csatornákat is építenek, amelyek elzárásával néhány perc alatt óriási víztömegeket zudíthatnak a közeledő ellenségre.

A terveket a belga és a francia vezérkar együttesen dolgozta ki.

Zsiros, pattanásos arcbőrhöz puder helyett

Sulfamyl

kénpuder

Megszünteti az arc mitesszereit. Szaküzletekben kapható

sához szükséges gránátokat és robbantó anyagokat Gligor Marian kolozsvári főhadnagy és Nastase Constantin hadnagy szerezték meg. Előbbi a kolozsvári arzenál egyik vezetője volt. Tanu őrmester azonban, akinek Marian főhadnagy újabb gránátszállítmányt adott át, hogy azokat Bukarestbe vigye, nem tett eleget ennek az utasításnak, hanem jelentette az ügyet ezredparancsnokának. Az összeesküvés ügyében Kolozsváron az év március 26. és 28-ika között a New York hotelben megrendezésre került egy konferencia, amelyen résztvettek Gligor és Baciu főhadnagyk, Mesariosiu kapitány, Tanu őrmester, valamint Orbán Gyula és Kuti János civilek.

A letartóztatott összeesküvők nagyrésze beismerő vallomást tett, amelyeknek ismertetésére holnap számunkban még visszatérünk.

Bucuresti, április 18. A komplott tárgyalásának időpontját véglegesen péntek délelőtt 9 órára tűzte ki a hadbíróóság I. szekciója. A vádlottakat a Malmaisonba szállították. A vádlottak védelmére eddig egyetlen ügyvéd sem jelentkezett, de remélik, hogy mégis fel fognak nehányan irakozni. A hozzátartozók engedélyt kértek a vádlottak meglátogatására, hogy a védelemről állapotadjanak meg velük. A kérésről még nem döntöttek.

A tárgyalás egyébként rövid ideig, egy két napig fog tartani és rögtön ítéletet is hoznak.

Eltemették Weisz Kálmánt

Szerdán délután három órakor temették a kongresszusi chevra halottas házából Weisz Kálmánt. Bucsuztatásához szép számban jelentek meg barátok és rokonok. Egy pótolhatatlanul egész ember örök távozását gyászolta mindenki, aki ismerte ezt a derűs, jovialis, drága férfit.

Sokrétű és mégis a legközvetlenebbül egyszerű lélek volt. A munka és a polgári becsület, a tudás és a művészi teljesítmények tisztelője, derisen élvezte és boldogan adakozó urifajta volt. A szolári szavai jellemzően ráillenek: Nők! kapajm ubar lévor. „Tisztekező és maikulatlan szívű”, karakter volt. Becsülettel, iparkodással, szakmai tökéletességgel, meggyőzően és függetlenül szerzett és csak azoknak a társaságában érezte otthonosan magát, akik pályájukon az átlag fölé tudtak emelkedni. Nem tudott gyűlölni. A zavaros jellemeiről, akik életútjába sodródtak, viccesen ítélkezett, a magasabbról nézők megbecsülő humorával. Szeretett jómódját okosan, emberiesen élvezte, egyensúlyt tartott munka és szórakozás között és amikor beteg lett, csak a legmeghittebbek előtt panaszkodott, akkor is egészséges, nyugodt filozófiával. Nem kívánta a halált, de nem is félt a Végzettől. „Bizton tekintem mély sírom éjjelét” — ez a borongó költői sor ködült fel bennem, amikor pár héttel ezelőtt utolsó esti sétánk után azt mondta Weisz Kálmán:

— Kedves barátom, ha már menni kell, akkor minél előbb! Nem jó felülni egy elkésett vonatra.

Hárman bucsuztatták.

A kongresszusi hitközség nevében Klein Eljáhu rabbi méltatta az adakozó és nobilis polgárt, dr. Kertész Jenő egy díszingvált testület megbízásából bucsuztatta a „napsugaras jelű” testvéri barátot, míg dr. Krausz Imre a Kórházegyesület nevében bucsuzott megindító szavakkal a bökényi adakozótól. Aztán Rabez főkantort és kórusa bus énekével lezárult egy jóságos embernek és hűséges barátunknak arasznyi léte. (sz. i.)

Megalakult a cionista Aktions-Comité politikai tanulmányi bizottsága

A Hsztadruth Haovdim elrendelte a kasruth betartását az összes nyilvános munkáskonyhákban

A palesztinai főkörmányzó hozzájárult Jabotinsky Palesztinába való beutazásához

Jeruzsálem, április 18. A Cionista Aktions Comité Jeruzsálemben megtartott ülésének egyik legfontosabb határozata az volt, amelyben egy politikai tanulmány-bizottság létesítését mondotta ki. Ennek a bizottságnak lesz a feladata, Weizmann javaslatának megfelelően, a legközelebbi cionista kongresszust előkészíteni, vagyis a cionista mozgalom legfontosabb politikai kérdéseit kidolgozni és egységes javaslatokba önteni. Ezeket a javaslatokat aztán a kongresszus politikai bizottsága elé fogják terjeszteni. A bizottság két szakosztályból fog állni. Az egyiknek London, a másiknak Jeruzsálem lesz a székhelye. A tanulmányi bizottság londoni szekciójának egyelőre dr. Nahum Goldmann, M. Jarblum, Harry Sacher és dr. Schwartzbart lesznek a tagjai, míg a jeruzsálemi szekciónak: M. M. Ussiskin, I. Ben Cvi, dr. Mossinson, H. Farbstein és Ing. S. Kalpansky. Hivatalból tagjai a bizottságnak a Jewish Agency londoni és jeruzsálemi politikai osztályának vezetői. A bizottság fenntartja magának azt a jogot, hogy egyhangú határozat alapján új tagokat kooptáljon.

A bizottság névsorából látható, hogy abban az ellenzéki csoportok, vagyis a klácionisták B) csoportja és a Mizrahi is részt vesz.

Jeruzsálem, április 18. Az AC utolsó ülésének jegyzőkönyvéből kitűnik, hogy az elnök felolvasta a Hsztadruth Haovdim határozatát a nyilvános munkáskonyhák kasruthjára vonatkozólag. Az elnök a határozat felolvasásakor hangsúlyozta, hogy a Hsztadruth ezen állásfoglalása nem külső befolyás nyomán történt, hanem spontán elhatározás volt. A határozat így hangzik:

1. A Hsztadruth nevét viselő összes nyilvános konyhák látogathatók kell, hogy legyenek a Hsztadruth minden tagja számára vallási beállítottságára való különbség nélkül.

2. Ezért elhatározta a Hsztadruth vezetősége, hogy az összes nyilvános konyhákban, éppen úgy, mint ahogy a Kupath Colimban volt ezelőtt, elrendeli a Kasruth betartását.

3. Ha a Hsztadruth valamely intézménye szombaton vagy ünnepnapon valamely rendezvényt tartana, úgy mellőzendő minden olyan nyilvános megnyilatkozás, mely a szombat vagy az ünnep megszegéséhez vezetne.

Jeruzsálem, április 18. Az JTA értesülése szerint sir Arthur Wauchope palesztinai főkörmányzó táviratilag értesítette a londoni gyarmatügyi hivatalt, hogy nincs semmi kifogása az ellen, hogy Jabotinskynek beutazási vízumot adjanak Palesztinába.

Jabotinsky abban a petícióban, melyet a revizionista unió nevében az angol királyhoz intézett, rámutat arra, hogy ő maga is azon zsidók közé tartozik, akiket Palesztinai törvényei szerint elzárta az országba való bevándorlástól. „Kérem tehát, Fenségedet — írja Jabotinsky — hasson oda, hogy ezt a törvényt változtassák meg oly módon, hogy állandó lakosa lehessen a Zsidó Nemzeti Otthon országának...”

Mint ismeretes, Jabotinsky néhány nappal ezelőtt Londonban járt és a gyarmatügyi minisztériumban interviút palesztinai beutazása érdekében. A főkörmányzó távirata után valószínű, hogy Jabotinsky megkapja a beutazási engedélyt és ebben az esetben le is telepszik Palesztinában.

Greta Garbo harmincmillió lej jövedelmet utasított vissza

A világ legjobban kereső nője, egyben a világ legtöbb keresetét visszautasító nője is

London, április 18. A napokban Londonba érkezett egy hollywoodi hírlapíró, aki sokáig Greta Garbo legszűkebb „publicity staff”-jához tartozott. Ő mesélte a következőket:

— Greta Garbo ma a világ legjobban fizetett „női munkáerője”. Kereken ötszáz fontot kap minden filmjéért, amelyet vállal. De, kétszer annyit is kereshetne, mint amennyit ma keres — ha akarna! Hogy ez így van, annak bizonyítéka, hogy az elmúlt esztendőben kevesebb, mint ötszáz fontnyi (kb. 30 millió lej) jövedelmet utasított el magától! Ez a legérdekesebb és kétségkívül, a legnagyobb „kereseti visszautasítás” mai munkanélküli korszakunkban.

— Legutóbb például egy amerikai gyáros kerek kétszáz fontot ajánlott fel Garbonak, ha az illető gyár „rádió-hirdetési órája” alkalmával a mikrofon elé áll és pusztán ennyit mond be:

— Hello!
— Greta csak ennyit válaszolt az ajánlatra: No!

— Senki még legbensőbb barátai sem tudják, hogy miért nem fogadta el ezt

az ajánlatot.

— Am, még egy sereg ajánlatot utasított el újabban. Ezek a következők: ötszáz fontot kínált neki egy interviút (nem egy sajátkezüleg írott cikkért) egy amerikai magazin. Gondolkodás nélkül azt mondta rá, hogy semmi pénzért sem ad interviút.

— Tízezer font heti gázsit kínált neki egy newyorki színház, ha fellép egy saját maga által választott darabban. Kereken elutasította a dolgot.

— Ötezer fontot ajánlott neki az egyik legnagyobb amerikai cigarettagyár, ha legújabb cigarettagyártmányuk bevezetése alkalmából, a skatulyára néhány szót ír. Garbo hallani sem akart a dologról.

— Azokból az összegekből, amelyeket Garbo visszautasított, sok nagyvállalat, sőt éppen: filmtársaság kitűnően megélné.

Sayers, Jelige: „Gyilkosság”. Egy hírdetőiroda titkái: vér, arany, kokain. A 28 lejes detektív-sorozatban. Kapható az Uj Kelet könyvosztályában az összeg és portóköltés előzetes beküldésével vs —

A Jüdische Rundschau

Németország nagy, kétszer hetenként megjelenő zsidó lapja, amely a zsidó élet minden megnyilatkozásáról kimerítően informálja olvasóit. A

Jüdische Rundschau

a németországi cionista mozgalom lapja. A

Jüdische Rundschau

kétszer hetenként jelenik meg és előfizetési ára negyedévenként Lei 180. Romániából az előfizetési díjak a Banca de Credit Român Cernauti címre küldendő

SZÍNHÁZ-FILM MŰVÉSZET

Ma Strauss jubiláris hangverseny a Magyar Színházban. A tömeges jegylovételből ítélve minden bizonyossággal feltételezhető, hogy a ma este félkilenc órákor kezdődő Strauss-hangverseny. A műsor választékos összeállítású gr. Teleky Ádám országos zenei ismert kütünődalköltő hozzáértését dicséri. A hangverseny keretében gróf Teleky Ádámon kívül fellépnek még báró Bornemissza Ejemérné, Fotino Ecaterina, a bukaresti rádió kedvence és Wojtekovic Olga. A magasnívójú hangverseny és annak szereplői száz százalékos garanciát nyújtanak arra, hogy ez a hangverseny az idei szezon egyik legmagasabb zenei eseménye lesz. Ha még nem váltotta meg a jegyét, siessen a pénztárhoz és gondoskodjék megfelelő helyről. Jegyek a Rendes Színház helyáraiton kaphatók a pénztárnál.

Az idény legnagyobb sikerű vígjáték-ujdonstágnak a Helyet az ifjúságnak pén- teken lesz a premierje. Páratlan érdek- lődés előzi meg a Magyar Színház pén- tek esti bemutató előadását. A briliáns szereposztás, dr. Kádár Imre modern rendezése, valamint a vígjátéknak minden jelenetében meglepő fordulatok bizonyá- ra olyan hatalmas sikert fog eredmé- nyezni, amelyre alig volt példa a koloz- vári színház történetében. A Helyet az ifjúságnak a budapesti Belvárosi Szín- házban több mint 150 előadást ért meg. Nagyváradon pedig olyan hatalmas si- kerrel került színre, amely viszonylagos- san az évad egyik legnagyobb sikerű újdonságává avatta a Helyet az ifjúsá- gnak című vígjátékot. A Helyet az ifju- ságnak pénteken este, szombaton este, vasárnap délután hat órákor, valamint hétfőn és kedden este kerül színre. Tek- nethet a nagy elővételre, tanácsos lesz jegyekről előre gondoskodni.

Szombaton délután 4 órákor és vasár- nap délelőtt 11 órákor a Csipetke operett kerül színre.

ROMÁN OPERA MŰSORA:

Péntek este 8 órákor: Denevér.
Szombat délután 3 órákor: Madarász.
Vasárnap délután 3 órákor: Mignon.

A kolozsvár-nagyvárad társulat negyedik játékciklusának megnyitó műsora:

Csütörtökön, április 19-én este fél 9-kor: Nagy ünnepi megnyitó előadás. Strauss Richard jubiláris hangver- senye. Br. Bornemissza Elemérné, Ecaterina Fotino, Wojtekovic Olga és Gr. Teleky Ádám fellépésével. Rendes helyáraiton.

Pénteken este fél 9-kor: Nagy premier! Helyet az ifjúságnak. Fodor László és Lakatos László világsikerű vig- játékujdonsága. A budapesti Bel- városi Színházban több mint 150 elő- adást megért nagysikerű újdonság. Ragyogó szereposztásban. Rendes helyáraiton.

Szombaton délután 4-kor: 10 és 17 lejes helyáraiton: Csipetke. Operett.
Szombaton este 9-kor: Helyet az ifjúsá- gnak. Vígjátékujdonság 2-odszor. Rendes helyáraiton!

Vasárnap d. e. 11 órákor: Matiné: 10 és 17 lejes helyáraiton: Csipetke.

Vasárnap d. u. 3-kor: 10 és 17 lejes hely- áraiton: Nyitott ablak. Női Károly énekes, táncos, zenés katona bohó- zata.

Vasárnap d. u. 6-kor: Helyet az ifjúsá- gnak. Vígjátékujdonság. Rendes hely- áraiton.

Vasárnap este 9-kor: Szabad a csók. Nagy operett. Erdélyi Mihály nagy- sikerű operettje. A budapesti Városi Színház állandó nagysikerű műsor- darabja. Rendes helyáraiton!

Hétfőn este fél 9-kor: Helyet az ifju- ságnak. Vígjáték. Rendes helyáraiton.
Kedden este fél 9-kor: Helyet az ifjúsá- gnak. Vígjáték. Rendes helyáraiton.

Szerda este fél 9-kor: Az ember tragé- diája. Az ünnepi diszeldadás válto- zatlan megismétlése. 30 tagú zene- karral, kórusral, 50 tagú statisztériá- val, teljesen új rendezésben, új diz- letekkel, rendes helyáraiton.

HIDETÉS AZ ÜZLET LELKE:
HIRDESSZEN AZ UJ KELETBEN

SELECT-MOZGÓ MŰSORA

Csütörtök 3, 5, 7 és 9 órákor:
Péntek 3, 5, 7 és 9 órákor:
Szombat 3, 5, 7 és 9 órákor:
Vasárnap 3, 5, 7 és 9 órákor:
Főhercegnő, útkárnóje. Elsőrangú operett, főszerepekben: Willy Forsi, Liame Haid, Zenéjét szerezte: Ralph Benatzky.

URANIA-MOZGÓ MŰSORA

Csütörtök 3, 5, 7 és 9 órákor:
Péntek 3, 5, 7 és 9 órákor:
Szombat 3, 5, 7 és 9 órákor:
Vasárnap 3, 5, 7 és 9 órákor:
Az indiai bosszúja. Csodás film, fő- szerepben Ren, a csodaló.

RÁDIÓ MŰSOR

Csütörtök, április 19.

Bukarest, 19.30: Nicolai: Windsori vig- nók c. operája. Utána hírek.
Budapest, 6.45: Torna. 10: Felolvasás. 1.30: Katonazene. 6.45: Hanglemezek. — 9.25: A Nemzetközi Mintavásárról elő- adás. 10.25: Cigányzene.
Bécs, 19.25: Szór. zene. 22.15: Orgona. 22.40: Tánclemezek.
Berin, 19: Schumann: Gyermekekjelene- tek.
Varsó, 20.05: Szimf. hangv.
Milánó, 20.45: Operett.
Róma, 20.45: Hangverseny.
Prága, 20.05: Filharmonikus hangv.
Belgrád, 20: Szimf. hangv.

Péntek, április 20.

Bukarest, 18.15: Rádiózenekar. 19.20: Lemezek. 20: Filharmonikus hangver- seny Clemens Karauss vezényletével.
Budapest, 6.45: Torna. 10: Felolvasás. 12.05: Trió. 3.30: Diákféltóra. 5: Szalon- zenekar hangv. 6.25: Hegedű. 7.30: Le- ház Giuditta c. zenés vígjátéka az Opera- házból. 10: Hanglemezek.
Bécs, 17.10: Lemezek. 22.15: Szórakoz- tató lemezek.

APRÓ HIRDETÉSEK

Évvégi vizsgákra sikerrel készít elő és korrepetál elemistákat fiatal urileány. Kezdknek és haladóknak német nyelv- órákat ad szerény díjazás mellett. Meg- keresések „Május elseje” jelígeré a ki- adóba.

Kesztyűvarró tanfolyam kezdődik e hó folyamán, részvételi díj 500 lej. Érdeklődni Calea Reg. Ferdinand 29. I. em. 2. ajtó.

19 éves fodrásznő jömeneteli női szalon- nal férjhez menne biztos egzisztenciájú izraelita fiatalemberhez. Pényvékes leve- leket „Barna” jelígeré a kiadóba kér.

Kisebb pénzszerényt használt álla- potban veszek. Ajánlatokat Unió ucca 26. Káhn.

Csipkebevarrás, függöny, ágyterítő, párnák montírozása, kelengyék készítése Cal. Reg. Ferdinand 3. Weissmann R. — Ugyanott kezelvarrot kesztyű készítése és tanítása.

Impotenciánál azonnali garantált se- gítség. Bizalommal küldjön válaszlevely- get „Laboratórium” Brasov, Bratianu No 64.

Két fiatal, intelligens kereskedő csak 500.000 lej tőkével betársulna rentabilis vállalatba. Érdeklődni dr. Pistiner Abra- hám ügyvédi irodájában, Cal. Reg. Fer- dinand 6.

Kiadó lakások. Strada Memorandului 10. Értekezhetni a házmesternél.

Alkalmazást nyer előkelő biztosító tár- sulatnál gyakorlott üzletszerző előnyös feltételek mellett. Ajánlközások „Jövő” jelígeré a kiadóba.

Kávépergélő gépet, kávé- és mákdará- lót veszek. Cima kiadóban.

Fiatall pár keres butorozott szobát és konyhát, esetleg orth. zsidó uri családnál szobát konyha használatlalt május 1-re. Címet a kiadóba kérek.

A Zsidó

A mai n... azoknak a... hátralévő... hat hónap... megyei pr... szükséges... sát. A pr... a meghoss... nyíltan a h... meghossza... déktalanul... mert az a... megirtuk... tamosz, am... alább hat... Ugyancsa... levelet min... okmányok... vél Paleszt... vagy a víz... Az érvény... megirtuk... lesztinára... amennyiben... sebb új erk... Megirtuk... vízum érd... nyitványt... nyitványt... kedő vagy... jen bizony... zett cég és... zik. Nem k... kell kérje... ványt. vagy... vány, hogy... Ezeket az... kell küldjék... jezetten me... Ugy a m... mint a beke... karestbe ke... ughogy az... Kedem b... Spitalului... tei I... Egyidejűle... is értesítend... (Cluj), Keres... David Eliz... zia Oradea... címüket, hog... megküldhess...

— A pale... angol alsóhá... Az angol als... Rhys-Davies... tétet a gya... lándó-e semir... nai kormány... avívi nőktől... lesztinai nőke... Liffe-Lister g... szában kifejté... jogfosztásról... ezeltt sem v... tinai nőknak... delete az on... városi tanács... megszavazhat... muzulmán v... ráerőszkolni... azért, mert eg... mint Tel-Av... valónak bizony...

— Április 1... ban Leo Mo... Jeruzsálemből... kin, a Cionista... földi maradvá... kezik Palesztin... április 19-én... előkészületeket... székházában... fogják kívánni... gyére, ahol ör...

— Saljapin... telepszik le. B... japin, a világt... akar letelepéd... írja, hogy Sal... tette, hogy ké... vonul a magán... ütt Tiroiban... énekesnél első... nem kevesebb... Saljapin állít... nak egy villát... lyet me, akar...

MUSORA

akor:
or:
or:
akor:
oje. Elsorangu
n: Willy Forst;
szerezte: Ralph

MUSORA

akor:
or:
or:
or:
osodás film, fő-
daló.

MUSOR

is 19.
: Windsori vég
ek.
10: Felolvasás.
anglemezek. —
tavasárról elő-

22.15: Orgona.

Gyermekjelene.

gv.

ny.
ikus hangv.
gv.

20.

enekar. 19.20:
ikus hangver-
ényletével.

ra. 5: Szalon-
redő. 7.30: Le.
téma az Opera-

2.15: Szórakoz-

HIRK

A Zsidókórház kirándulóinak figyelmébe

A mai nappal visszapóztattuk mind azoknak az utlevélt, amely utlevelek hátralévő érvényessége nem teszi ki a hat hónapot. Az illetők kérjék a vármegyei prefekturától az utlevélnak a szükséges idővel való meghosszabbítását. A prefekturának joguk van ezt a meghosszabbítást eszközölni. Amennyiben a helyi prefektura vonatkozna a meghosszabbítást elvégezni, úgy haladéktalanul új utlevél állítandó ki, mert az angol konzul, mint többször megírtuk, már csak olyan vizumot lát tamo, amelynek érvényessége még leg alább hat hónap.

Ugyancsak a mai postával küldtünk levelet mindazoknak, akik valamilyen okmányt kell küldjenek vagy az utlevél Palesztinára való érvényesítéséért, vagy a vizumhoz.

Az érvényesítéshez, mint többször megírtuk, a Cercul de Recrutare Palesztinára érvényes igazolványa kell és amennyiben az utlevél négy hétnél idősebb új erkölcsi bizonyítvány.

Megírtuk azt is, hogy kinek kell a vizum érdekében iparkamarai bizonyítványt és kinek vagyonsági bizonyítványt beküldeni. Bejegyzett kereskedő vagy iparos a kamarától kell kérjen bizonyítványt arról, hogy bejegyzett cég és hogy a telavivi vásárra utazik. Nem kereskedők, vagy a várostól kell kérjen vagyonsági bizonyítványt, vagy egy nagy cégtől bizonyítványt, hogy nála van alkalmazásban.

Ezeket az okmányokat csak azok kell küldjék, akiknek ezt címükre kifejezetten megírtuk.

Ugy a meghosszabbított utleveleket, mint a bekért okmányokat direkt Bukarestbe kell küldeni az alábbi címre, úgyhogy az hétfőre odaérkezzen.

Kedem birou de voiaj pt. escusiunea Spitalului Evreesc Bucuresti, str. Caltetii 1.

Egyidejűleg a kirándulás vezetősége is értesítendő az iratok elküldéséről (Cluj, Kereskedelmi Hitelintézet).

David Elizabeta Arad és Klein Terézia Oradea táviratilag közölik pontos címüket, hogy részükre az utasításokat megküldhessük.

A kirándulás vezetősége.

A palesztinai nők választójoga az angol alsóház előtt. Londonból jelentik: Az angol alsóház egyik legutóbbi ülésén Rhys-Davies képviselő interpellációt intézett a gyarmatiügyi miniszterhez, hajlandó-e semmisen deklarálni a palesztinai kormány azon rendelkezését, amely a telavivi nőktől eltekintve megfosztja a palesztinai nőket a választójogtól. Sir. Cunliffe-Lister gyarmatiügyi miniszter válaszában kifejtette, hogy itt nem lehet szó jogfosztásról, miután Tel-Aviv kérvényével előzőt sem volt választójoguk a palesztinai nőknél. A palesztinai kormány rendelkezése azonban előírja, hogy minden városi tanács kétharmad szótöbbséggel megszavazhatja a nők választójogát. Egy muzulmán választókerületre nem lehet ráerősíteni a nők választójogát, csak azért, mert egy olyan modern városban, mint Tel-Aviv, indokoltnak és helyénvalónak bizonyul ez.

— Április 19-én temetik el Palesztinában Leo Motzkin földi maradványait. Jeruzsálemből jelentik: A dr. Leo Motzkin, a Cionista Akcións-Comité elnökének földi maradványait szállító hajó ma érkezik Palesztinába. A temetés holnap, április 19-én lesz, melyre nagyszabású előkészületeket tettek. A Jewish Agency székházában istentisztelet lesz és onnan fogják kivinni a koporsót az olajfák hegyére, ahol örök nyugalomra helyezik.

— Saljapin visszavonul és Tiroban telepszik le. Bécsből jelentik: Fedor Saljapin, a világhírű orosz énekes Tiroban akar letelepedni. A Morgen című lap azt írja, hogy Saljapin barátai előtt kijelentette, hogy két évvel belül teljesen visszavonul a magánéletbe és családjával együtt Tiroban telepszik le. A világhírű énekesnek első és második házasságából nem kevesebb, mint tíz gyermeke van. Saljapin állítólag már kiszemelt magának egy villát Kitzbühel közelében, amelyet meg akar vásárolni is.

— A has gyakori teltségét a rekesz erősebb feltelődése, májtájéki fájdalmak, emésztési nehézségek, gyomorbelihurut és sárgaság a természetes „Ferenc József” keserűvíz használata által megszüntethető és az agy, a szem, tüdő vagy szív felé irányuló vértelődések ellensúlyozhatók. Nagyvevői orvosok igazolják, hogy a Ferenc József víz — kiváltképp az új életmód következtében jelentkező bajoknál és a kritikus kor betegségeinél — fektűnően jó eredményeket lehet elérni.

— Uj csodarepülőgép. Londonból jelentik: John Howard torontói feltaláló Angliába érkezett, hogy a kormány támogatását kérje „Bellaplane” elnevezésű óriási repülőgépe megépítéséhez. A jármű a kormányozható légballonok, repülőgépek, vízi- és szélmalomrepülőgépek egyesítése, úgy vizre, mint szárazföldre könnyen leszállhat, nincs szüksége sem repülőterre, sem horgonyzó árbóca. Ha a heliummal töltött léggömbbuborékot kigyulladna vagy felrobbanna, összehajtható szárnyak önműködőleg tartják a gépet a levegőben. motorhíba esetén pedig az önműködő szélmalomszerkezet lassu és sima leszállást tesz lehetővé. Az első „Bellaplane” 30 méter hosszú lesz, 25 utast fog óránként 160 kilométer sebességgel szállítani és 16.000 kilométert repülhet leszállás nélkül.

— A Magánalkalmazotti Federáció elnöki szervezete turisták szaksztyálya folyó hó 22-én, vasárnap reggel egy napos autós kirándulást rendez a vadregényes Torockó vidékére. Indulás autóbusszal vasárnap reggel pont 6 órakor a szervezett otthonától str. Váii 7 szám alól. Résztvételi díj a szervezet tagjainak 70 lej, vendégeknek 75 lej. A kiránduláson részt venni szándékozók jelentkezzenek péntek estig a szervezet helyiségében fenti címmel. Jelentkezni lehet esténként 6—9-ig. Turavezető: Balázs Márton.

Royal Mozgó Ma, csütörtökön van a premierje Royal Mozgó „AZ ÉN TESTEM AZ ENYÉM” világhírnék (Egy nőorvos naplójából) Thea von Harbou világhírű regényének megfilmesítése.

— Munkában a vasúti zsebmetszők. Bukarestből jelentik: A bukaresti—galaci vonalon ismeretlen tettesek elkábították Constantinescu konstaneai kereskedőt és nagyszegű pénzt rabolták el tőle. A nyomozás megindult.

— Rövid hírek mindenünnen. Barthou francia külügyminiszter és Ossuczki párizsi cseh-szlovák követ a munkanélküli segélyek kölcsönössége ügyében cseh-szlovák-francia egyezményt írtak alá. — Több párizsi lap támadja a műemlékek országos bizottságát amiatt, hogy engedélyezte a Heine-emléktáblával megjelölt Heine-lakóház lebontását. Az épület a Rue Matignonon állott s tulajdonosa a lebontási engedély birtokában lebontatta. A bontási munkálatok közben a Heine emléktábla eltűnt. — Osztrák részről is tiltakoztak a prágai karikatúra-kiállítás egyes alkotásai ellen. A kormány akként döntött, hogy elrendeli a külföldi államférfiakat sértő műveknek a kereskedések kirakataiból és a kiállításról történő eltávolítását. — Európa egyik legszebb filmszínháza, a kétezer néző befogadására alkalmas Cinema Rex megnyílt Torinóban. — Stefanoff és Sztójánoff bolgár miniszterek Londonban folytatták tárgyalásaikat a bolgár népszövetségi köleső nők angliai címettulajdonosainak reprezentánsaival. — Kanadában a buzaterület csökkentése eléri a 2.5 millió márkát. A priritartományok északi felében keveslik az altalaj nedvességét s panaszokna: arról, hogy nagy területek vannak megfertőzve sáskapetékkel. — Richard Taubert közlebről az angol fővárosba várják, ahol filmezni fog. — Menotti Garibaldi, colombói főkonzul, az olasz szabadsághős unokája meghalt. — A nemzetközi vasutügyi unió bizottsága Pozsonyban üléséket. Megtárgyalják többek között az utazási irodák ügyét, valamint a valutakérdést. Az osztrák szövetségi kormány elhatározta a esendőség létszámának emelését. Közlebről sorozások lesznek. — Az osztrák fővárosban május 16-án páneurópai gazdasági értekezlet kezdődik. — A német-francia kereskedelmi tárgyalásokat a hónap vége felé Berlinben folytatni fogják. — A new yorki lapok közlése szerint Piccard a nyár folyamán Detroitból sztratoszféra felszállást tervez.

— Negyedik hónapja foglyok az esküdtök egy csikagói tárgyaláson. Csikagóból jelentik: Január 2-án kezdődött a törvényszéken egy zsarolási per, amelynek tizenhét vádlottja van. A tárgyalás azóta szakadatlanul tart és az itélkező tizenkét esküdt azóta nem hagyhatta el a törvényszék épületét. A külvilággal sem lehet semmi érintkezésük és a lapokból is csak a sportrovatot olvashatják. Legutóbb az esküdtök már valósággal fellázadtak és felvetették a kérdést, hogy tulajdonképpen a vádlottakat büntetik-e meg, vagy az esküdtöket? A tizenkét esküdt unalmában a legkülönbözőbb dolgokat foglalkozik olyankor, amikor a tárgyalás szünetel. Kvarített szalonzenekart és dalárdát alakítottak és a zenéi egyesület a tárgyaláson elnöklő bíróról neveztek el. Elzalt az ügyvédek jubileumot ülték: az állandó lemondások folytán már a huszonötödik védő foglalkozik az ügygel. A tárgyalás addigi jegyzőkönyvei tizenkét ezer oldalra terjednek, a gyorsírók 3 és félmillió szót sztenografáltak, az aktaesemő magassága két méter, a per költsége: 250.000 dollár. A hosszú tárgyalás ügyvédi honoráriumainak kiszámításához előreláthatóan logaritmustáblára lesz szükség.

— Feltámasztottak egy halottat. Londonból jelentik: A nottinghami városi kórházban a sebészorvosoknak sikerül egy napra életrekelteniök egy halott ember. Egy Frederiek Wolfe nevű 65 éves uccaseprő műtét közben hirtelen rosszul lett s néhány perc múlva bekövetkezett a halál, szívverése megállt. Az orvosok ekkor merész lépésre határoztak magukat, felvágták a beteg mellkasát és masszírozni kezdték a szívet. A szív hamarosan ismét működésbe lépett s ettől kezdve a beteg még 25 óra hosszat élt. Ekkor ismét megállt a szívverése, de most már végérvényesen es örökre.

NAPRÓL NAPRA

A Nobel-alapítvány ezévi jövedelme 813 ezer svéd korona. A díjnyertes tudósok az idén 162 ezer 607 koronát fognak kézhez kapni.

Addis Abebából érkező távirat szerint Szelaszié császár 200 etiopiai lovasból álló csapatot küldött Byron de Prorock gróf expedíciója fogadására. A gróf átkelt Libia és Szudán sivatagjain s bejárt hét kilométernyi alig ismert területet Nyugat-Etiopia hegyeinél és a Kék Nilus forrásainál. Megérkezése után Prorock gróf kijelentette, hogy az abessziniai császárság északnyugati részén régi templomokat, valamint arany- és smaragdbányákat fedezett fel. A régi bányák maradványai, valamint a felfedezett feliratok Prorock gróf szerint határozott bizonyítékai annak, hogy a fáraók sírjában talált roppant kincsek erről a vidékről erednek. — Egész bizonyos — mondotta a fedező —, hogy ez a híres Ophir földje, amelyről a biblia megemlékezik s ahonnan Salamon király a hatalmas építkezéseihöz szükséges drágaköveket és nemesfémeket szállíttatta. Az expedícióban amerikai filmemberek is résztvettek, akik a Kék Nilus vidékének áthatolhatatlan dzsungeljében sok ezer méter filmet vettek fel.

Moszkvai jelentés szerint május elsőjére elkészül a szovjet új óriásrepülőgépe, amelyet Maxim Gorkijről neveznek el. Az író május elsején életében először repülőgépre fog szállani s a róla elnevezett gépen utasként körülrepüli az orosz fővárost.

Londonból jelentik: Starkey dr., a Dél-Palesztinában dolgozó tudományos expedíció vezetője Tel Duvier közelében megtalálta a bibliai Lachis város romjait, amelyet Józsuva felegetett. A romok között III. Amenhote fáraó (Kr. előtt 1413—1377) idejéből származó remekművű egyiptomi ékszereket és skarabeuszokat talált, valamint oroszlan-vadászatot ábrázoló és történelmi szempontból különösen fontos hieroglifás domborművet, amely Kr. előtt 1403-ból. Amenhote uralkodásának tizedik évéből származik. Az expedíció üvegéneket, elefántesontékszereket és díszeket és egy nagy gömbölyű piperszerdobozt talált, amelynek pompás domborművei oroszlanokat támadó bikákat ábrázolnak. A talált kincseken körkörös nyomai láthatók, ami megerősíti a tüzvész bibliai történetét.

A bécsi Burgszínház együttese közlebről olaszországi turnéra indul a „Száz nap” című Mussolini-darabbal. Napoleon Werner Krauss fogja alakítani.

Csak nemrégiben történt, hogy Eszék-Angliában egy titokzatos rádióleadót fedeztek fel s most egy újabb rejtélyes rádió izgatja az angol rádiótársaságokat. Az új titokzatos rádióleadó a fővárosban vagy annak környékén működik és mint „Z” leadó jelentkezik. Naponta többször gramofonhangversenyt és zongorakoncertet közvetít ez a titokzatos rádióleadó s a szünetekben közli a hallgatóságával, hogy azért helyezte üzembe rádióleadóját, mert az angol rádiótársaságok unalmas műsört közvetítenek s kötelesegenek érzi, hogy az angol rádióközönséget szórakoztassa. A rejtélyes „Z” leadót már napok óta kutatják, eddig azonban nem sikerült fölfedezni.

Zaro Aga, aki most 160 éves, bejelentette az isztambuli városi tanácsnak, amelynek szolgálatában áll, hogy újból meg akar nősülni. Jövendőbelije, aki mindössze 40 éves, tizenharmadik törvényes felesége lesz.

Elhalasztották az Arlosoroff-per fő tárgyalását. Jeruzsálemből jelentik: A jaffai esküdtbíróóság a dr. Arlosoroff elleni gyilkosság perének főtárgyalását, melyet eredetileg április 17-én tüzték ki, bizonytalan időre elhalasztották.

készít elő és
tal urileány.
német nyelv-
mellett. Meg-
teligére a ki-

kezdődik e hó
10 lej. Érdek-
29. I. em. 2.

plü női szalón
egzisztenciájú
nylképes leve-
doba kér.

sznált álla-
nió ucca 24.

ágyterítők,
ék készítése
smann R. —
tik készítése

parantált se-
válaszbélye
Bratianu No

skedő cea
rentabilitás
stiner Abra-
Reg. Fer-

emorandum
él.

iztosító tár-
zó előnyös
sok „Jövő”

s mákdará-

szobát és
i családnál
ájus 1-re.

UJ KELET *Legújabb hírek*

Lebrun elnökkel, Pétain marsallal és Barthou külügyminiszterrel tárgyalt Titulescu Párizsban

Titulescu a leszerelés kérdésében leszögezte a kisantant álláspontját. A keleteurópai probléma kérdésében Barthou a kisantant érdekeit tartja szem előtt

Barthou Bukarestben visszaadja Titulescu látogatását

Párizs, április 18. Titulescu másfél óras eszmecserejét folytatott Lebrun elnökkel, majd egy óra hosszat tartózkodott Barthounál, aki ismertette a román külügyminiszterrel az Angliához eljuttatott francia leszerelési válszjegyzéket. A román külügyminiszter megnyugvással fogadta a közléseket. Titulescu a Barthouval folytatott megbeszélés után Pétain marsall hadügyminiszterrel tett látogatást s vele is hosszabb tárgyalást folytatott.

Ma Doumergue miniszterelnök tárgyal a román külügyminiszterrel, aki ezután újra felkeresi Barthout.

A lapok értesülései szerint Titulescu eszmecserején nemcsak a leszerelés kérdésében leszögezte le a kisantant-álláspontot, hanem az összes aktuális külpolitikai problémák tekintetében.

Diplomáciai körökben elterjedt hírek szerint Barthou viszonzni fogja Titulescu látogatását Bukarestben, de a látogatás időpontját véglegesen még nem állapították meg.

Tegnap Lebrun elnök villásreggelit adott Titulescu tiszteletére.

Genf, április 18. A Journal de Genève szerint Barthou fontosnak tartotta, hogy keleteurópai útja előtt meghallgassa Titulescut, aki a kisantant álláspontját ismertette.

Franciaország a Kelet-Európát illető politika tekintetében különösen figyelembe kívánja venni a kisantant érdekeit.

Ez adja meg Titulescu párizsi útjának különös jelentőségét.

Több párizsi lap azt az információt közli, hogy a Balkánhelyzet tisztázása előrehaladóban van. Musanoff ugyan nem találkozott Titulescuval, de a bolgár miniszterelnök párizsi tartózkodásakor tárgyalt Barthouval, hír szerint kedvező eredménnyel. A francia külügyminiszter közölte eszmecserejének lefolyását Titulescuval.

Tárgyaltak Titulescu és Barthou az orosz kérdéssel is.

Titulescu felfogásának ismerete annál fontosabb Barthou számára, mert varsói útján az orosz kérdés szintén szóba fog kerülni.

A nemzetközi politikában szerepet játszó genfi körökben úgy hírlik, hogy Barthou, aki vasárnap este érkezik a lengyel fővárosba, ottani tárgyalásain félreérthetetlen formában tisztába akar jönni többek között: Milyen magatartást kíván Lengyelország tanúsítani a német újrafegyverkezési ügyekben. Az új helyzetben változott Lengyelország leszerelési állásfoglalása. 3. Mi az álláspontja a lengyel kormány az Anschluss és a Dunamedence államainak gazdasági együttműködése felől. 4. Milyenne alakul a jövőben a kisantant és Lengyelország viszonya. 5. Miként lehetne leggyorsabban kiküszöbölni a lengyel csehszlovák ellentéteket.

Hadserege jelenlegi nivójának fenn tartását követeli Franciaország

London, április 18. Franciaországnak a biztosítékokról vallott felfogását

részletekbemenően magában foglaló leszerelési jegyzék a késő délutáni órákban megérkezett a Foreign Officeba. A párizsi Excelsior című lap értesülései szerint

a francia kormány követeli a többek között hadereje jelenlegi nivójának megtartását,

továbbá azt, hogy a következő öt év alatt a szolgálati idő meghosszabbítása révén is növelhesse a létszámot és végül, hogy a romló hadianyagot tetszése szerint újjal pótolhassa. Londonban a francia válasszal kapcsolatban még arról is tudnak, hogy francia részről most már befejezettek kívánják tekinteni a leszerelési diplomáciai eszmecsereket s azt tartják kívánatos-

nak, hogy a tanácskozások ezentúl a konferencia keretében folytattassanak s így hozassék létre a leszerelési egyezmény.

Londoni jelentés szerint az Angliának eljuttatott francia jegyzékkel kapcsolatban a lapok beavatott helyről szerzett értesülések alapján arra céloznak, hogy a jegyzékkel Franciaország most már végleg bezárta a leszerelési diplomáciai eszmecsereket kapuit s kizárólag a konferencia keretén belül hajlandó leszerelési tanácskozásokat folytatni.

Egyidejűleg jelentik Londonból, hogy Suvich olasz külügyi államtitkár pénteken érkezik az angol fővárosba, ahol 5-6 napot tölt.

Bulgária és a Balkán-paktum ügye

Párizs, április 18. Az Oeuvre szerint Titulescu és Barthou eszmecserején szó volt Bulgáriának a Balkán-paktumhoz való esetleges csatlakozásáról. A lap valószínűnek tartja, hogy a francia külügyminiszter a megbeszélés eredményeképpen igyekezni fog rábírni a Balkán-egyezményben részes államokat arra, hogy megneemtámadási szerződést kössenek Bulgáriával, ami által csatlakozása a Balkán-egyezményhez lehetővé válnék és elhárulna az a veszély is, hogy Bulgária határainak megváltoztatását háború utján érje el.

Titulescu párizsi tárgyalásaival kapcsolatban a Völkische Beobachter varsói értesülései szerint Barthou a lengyel fővárosban teendő látogatása alkalmával új biztonsági egyezmény tervezetét hozza magával a lengyel kormány részére,

amely Anglia, Franciaország és a szovjet garanciájával biztosítaná Lengyelország határait.

A nemzeti szocialista sajtóorgánnum varsói tudósítója úgy tudja, hogy az egyezménytervezet életbeléptetése ellenében Lengyelországnak vissza kellene térnie régi politikai kurzusához és el kellene hagynia azt az utat, amelyen a német-lengyel megneemtámadási szerződés kötésével megindult. Erre, szerencsére, kevés kilátás van — írja a Völkische Beobachter.

Ktörő tapssal és lelkesedéssel hódolt a szerdai bemutatón mindenki!

Joseph Schmidt a világhírű tenornak, a **Dalol a vágy** c. filmjében

Bemutatja egész héten kizárólagos joggal a **CAPITOL Mozgó**

Kérjük a jegyeket elővételben megváltani!!!

Trozkijnak irányító szerepe volt a február hatodik párizsi zavargásokban?

Egyelőre csak Párizs környékéről tiltották ki a volt népbiztost

Newyorkban már működik is a „Negyedik Internacionálé” központi irodája

Párizs, április 18. A Chautemps-kormány által annak idején Trozkijnak adott tartózkodási engedélyt visszavonták. Tekintettel arra, hogy a volt orosz népbiztos nem teljesítette a vállalt kötelezettségeket s politikai tevékenységét fejtett ki.

A kiutasítással kapcsolatban több londoni lap washingtoni táviratot közöl, amely szerint amerikai hivatalos körökben vonakodnak attól, hogy a Franciaországból kiutasított Trozkijnak beutazási engedélyt adjanak, mert attól lehet tartani, hogy ez a lépés ronthatná a szovjettel való viszonyt.

A párizs baloldali lapok elégedetlenek a kiutasítási végzéssel. Rámutatnak arra, hogy olaszországi antifasiszták, németországi marxisták, orosz jobboldali emirások, XIII. Alfonz és mások élvezik zavartalanul a francia vendégszeretetet, mi szükség volt tehát a volt orosz népbiztos tartózkodási engedélyének megvonására.

Politikai körökben egyébként úgy hírlik, hogy Trozkijnak egyelőre csak Párizs közvetlen környékét kell elhagynia, míg Franciaország területéről csak majd akkor utasítják ki, ha megszerez beutazási engedélyt valamelyik más államba. Ezirányú lépéseknél támogatásban fogják részesíteni.

Ujabbán Párizsból cáfolják azt a hírt,

hogy Trozkijnak bizonyos meghatározott időt szabtak volna Franciaország elhagyására.

A lapok szerint a hatóságok titkolják a volt orosz népbiztos jelenlegi tartózkodási helyét. Biarritz mellett a hírlapírói magányozások eddig eredménytelenek maradtak. Hírek vannak arról, hogy Trozkij a Bretagne valamelyik parvi üdülőtelepére utazott el gépkocsin.

Párizs, április 18. A Journal a késő délutáni órákban érkezett jelentése szerint Trozkijnak irányító szerepe volt a franciaországi február 6-i zavargásokban. Az volt a terv eredetileg, hogy francia szélsőségesek proletárdiktatúrát kiáltanak ki s kormányzati eseményeket a háttérből Trozkij irányította volna. A volt orosz népbiztos lapja a február 6-át megelőző héten napilappá alakult és csak a kísérlet sikertelensége után változtatták újra vissza hetilappá.

Több newyorki lap arról ad hírt, hogy az amerikai kommunista liga titkára, aki a volt orosz népbiztos irásainak amerikai fordítója, megerősítette azt a hírt, hogy tényleg szervezés alatt áll a nacionalista szempontokat követő moszkvai internacionáléval szemben az igazi, negyedik internacionálé alakítása. Ennek irodája Newyorkban már működik és. A negyedik internacionálé híveit szerint ez az alakulat fogja megteremteni az igazi nemzetközi munkásmozgalmat.

Starhemberg osztrák Heimwehr-vezért kihallgatáson fogadta Mussolini

Róma, április 18. Mussolini fogadta a Rómába érkezett Starhemberg herceg, osztrák Heimwehr-vezért. A fogadás után Starhemberg herceg, osztrák Heimwehr-vezér fogadta a sajtó munkatársait s nyilatkozott az aktuális problémákról. Kijelentette többek között, hogy Németország és Ausztria viszonyában csak az osztrák függetlenség kérdésében van elmentés. Ha Németország fenntartás nélkül elismerné Ausztria függetlenségéhez való jogát, a békés szomszédai viszony nyomában helyreállítható lenne. A Rómában folyó hármasszakértői tanácskozásokkal kapcsolatban Starhemberg utalt arra, hogy a Heimwehr már akkor sürgette a hármasszakértői együttműködést, amikor a hivatalos Ausztria ennek még el nem volt.

Lehült a váratlan franciaországi és németországi kánikulai hőmérséklet

Párizs, április 18. Nyugat felől hűvösebb levegőtömegek érkeznek s a meleg túljutott a kulminációs ponton. Az óceán felől beáramló vonalán több helyen zivatarok voltak, jelentékeny lehűléssel.

Berlinben is tegnap a meleg maximuma is már csak 25 fok volt. A Rajnamentén és Kelet-Poroszországban több helyen zivatarok voltak.

Egyidejű newyorki jelentés szerint az Egyesült Államok Kansas és Texas tagállamaiban kiadós esők vannak. A dél nyugati vidékek is kaptak elegendő esőt. A tavaszi buza helyzete javult. Hivatalosan jelentik, hogy ebben a gazdasági évben őszi és tavaszi búzát 50 hektár területen fognak aratni, ami az elmúlt évi vetésterületnél 2,5 millió hektárral nagyobb.

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó Rt. nyomása, Cluj, Strada Baron L. Pep 19. Telefon: 9-77.

Cenzurat

Taxa po plătite în No. 22471

18. Telefo Havonta évre 600. földre: H félére 12 detések d KELET" ssidóság keink utá rás megje

A rosszul

Rosszul Mihalache

Hiába es vezér, a k sem akarja

Tegnap szervezet h botálja, az pártból kil Lupu-párt nélkül.

A volt p a marako meginterpe hasonlított rakodással szokják egy jön minden

Igazis is fog jönni megoldani

Mert a k akiknek va kell zavarr meg a ház

Ha ezt a Lupu, akko a fuzionált

Az elme

Fájdalma érkezik No

Knut H egy váltójan már el söt azóta is ságát.

A költő ban nem v amely most

Knut Ha irt, amelyb lévő napjai méjének p ni.

Mi ez, h megelőzi a

Azok a sok, akikne jól megérd ti, ma mind tak kényte szélroza m kább vállal vessék írői szocializmu

Svédorsza skandináv kabb faj tá en utasított fajelmélet

A svéd lattal fordu sabbrendűse rendű embe a legnagyobb szadista tör

Knut Ha regényeiben rien szólalt lélek tegfel gitott be, n népe menta

Ha ment egy ez esak

Menthető

Valami léleklani z az, hogy e iró, mint a felületes demagógia lyét és iró

Bármí le vég költő barizmus s sében, a k legmentöbb szemben.